

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

Jaeger

Ur innehållet:

EN ANDLIG LEDARE

Om Viktor Rydberg
av dr Lydia Wahlström

VIKTOR RYDBERGS SKULPTÖR

OM NI
VORE ARBETSLÖS.....

En rolig enquête

JULKLAPPAR

ATT GÖRA OCH ATT KÖPA

MORMOR
med lilla prinsessan
JOSÉPHINE-CHARLOTTE

K R Ö N I K A

OM STATISTIK, EN GLAD HERRE OCH LITET AV VARJE

NU HAR MAN RÄKNAT UT ATT det finns ungefär 6,000 konstnärer i Sverige och 2,000 bara i Stockholm. (För min del tror jag, att dessa siffror äro överdrivna, men i alla fall, nog finns det en otrolig massa konstutövare, det är visst.)

Kanske ett hundratal av alla dessa — högt räknat — äro av den kvalitet, att man kan säga, att de och Konstens musa stå i ett allvarligt förhållande till varandra. Mot de övriga 5,900 visar sig den höga damen tyvärr sorgligt kallsinnig.

Dessa 5,900 skulle alltså sakna existensberättigande? De skulle, som en tidning för en del år sedan behagade framhålla, rätteligen utrotas. Nittio procent av alla konstnärer äro oduglingar, dekreterade man. Bort med dem alltså!

Och leve de tio procenten rättfärdiga! Dem skall staten understödja med stipendier och statsanslag, kritikerna beskydda och allmänheten uppmuntra.

Det är lustigt: var och en tror sig om att kunna utpeka de 90 procenten odugliga liksom de tio dugliga. Att skilja fåren från getterna. Att äga en osviklig slagruta, som utan misstag utpekar var det livgivande vattnet rinner. Trots att ingen någon sin kunnat utpeka sin samtids största konstnärer. Sådant är jobb för eftervärlden. Som korrigerar och sätter på rätt plats. Omvärderar.

För de av sin samtid icke uppskattade Rembrandts, var Goghs, Cézannes skull, och varför inte, för Josephsons, Hills, Aguelis skull, var inte så säker på er ofelbarhet i bedömandet! Dessa voro icke konstbedömares och konstförståsigpåares älsklingar; de åtnjöto icke stipendier och köptes icke till statsgallerier. De voro icke arriverade, de voro rent ut sagt icke ens vidare aktade. Alla tidens berömda konstnärer ställdes framför dem.

En annan sak är, att avråda unga människor från att ägna sig åt konst; det ska man göra! Med all makt och auktoritet. På det att de svaga skola avskräckas och de andra fortsätta med fördubblad iver. Och hellre svälta och fara illa på alla vis än avstå från lyckan att uttrycka en palsternacka eller ett par böcklingar på sitt eget personliga vis.

Förresten, ni som tycka att jaggernauten skulle gå fram över de nittio procenten, besinna, att 6,000 konstnärer på 6 miljoner människor dock endast blir en konstnär på tusen icke-konstnärer.

Ett litet saltkorn på tusen runda och likartade ärter! Goda och präktiga ärter, för all del, men dock i behov av sälta.

*

Det berättas om Georg v. Rosen, att han inte kunde tåla att eleverna ritade gubbar på kanten av eller på annat sätt kluttrade på modellstudien. Då blev greven vild: Hur nybörjare man än var, skulle man ha vett att ha aktning för konsten, att arbeta med andakt. Skämt i det allva-

ret, som konst är, är skäligen malplacerat. Tyckte greve Rosen.

Jag tänkte på detta, när jag läste om den skämtsamme herr Kurt Atterberg. Som använt sin konst, d. ä. musiken, till att skämta med en grammofonfirma, diverse kritici och allmänheten, som — konstobildad som den är — med djupt allvar åhörde kompositörens verk utan att förstå, att han begagnat sig av deras konstbildning till att förskaffa sig ett gott skratt.

Herr Atterberg måtte ha lätt för att skratta!

Att begagna sig av andras okunnighet för att skada dem och själv skaffa sig fördelar, här ett stort penningpris, är det något att berömma sig av? Mig föresvävar, att sådant är straffvärt.

Att skämta på Atterbergskt vis och så skrattande avvisa priset, må vara. Men att komponera en sak, knyckt och på skämt, få pris för soppan av en fåkunnig nämnd och — ta emot priset, det synes mig vara — nå åtskilligt, men icke skrattretande.

Det är underligt att kunna använda den konst, man vikt sitt liv, till gyckel. Icke på gyckel, utan på allvar. Till betalt gyckel.

*

I världen »gjord av män» finns ett och annat som tyder på att fabrikererna i skapandets yra glömde att ta hänsyn till två så oväsentliga ting som kvinnan och barnet.

I den av män gjorda världen finns stor plats för gräl och bråk, krig och klasskamp, stor plats för grannlåt och långa tal, för yttre åthävor, stor plats för diplomati, politik och konjunkturmoral. Det finns plats för makt och härlighet och för människor med framgång och hjältar som syns.

Liten plats för kvinnor, som icke äro förmögna, begåvade eller unga eller mycket vackra, liten plats för ensamma barn, för sjuka, för åldringar, för tysta hjältar och tyst nöd.

Barn i soptunnor hoppas jag vore en omöjlighet i en värld gjord av kvinnor eller i en värld där kvinnor bure halva ansvaret för världsbilden.

Också hoppas jag att gamla ensamma fattiga kvinnors saga skulle bli litet ljusare i den världen. Liksom alla trötta och eländas tillvaro.

Jag kom att tänka på detta, när jag läste att hemmet för familjelärarinnor i Sigtuna fyllde 10 år. Som rubrik stod det: När får Sigtuna hemmet donator och friplatser? Jag skulle velat ändra rubriken till: när skall människorna inse, att vården av gamla utslitna arbetare, som trofast knogat hela sitt liv utan att kunna trygga sin ålderdom, åligger staten, d. v. s. oss alla, icke som en tung plikt utan som en stolt rättighet?

Pensionärerna på hemmet betala 60 kr. i månaden, men det finns många sökande som inte äro i sådan ställning att de kunna betala dessa 60 kr. Man känner blygsel, då man tänker på vilket öde är deras. Vilken tung och bittert svår levnadsafton

dessas stackars gamla guvernanter fått som tack för sitt uppoffrande arbete för andras ungar.

*

Ingenting ljuger som statistik, heter det. Man får hoppas för en del folks skull, att påståendet är riktigt. Eller hur ska annars alla de, som beskärma sig över den förvärvsarbetande gifta kvinnan, kunna klara sig med bibehållen krigsära?

Den gifta kvinnan, som envisas att arbeta utom hemmet, fördärvar ju arbetsmarknaden för sina ogifta systrar, för att inte tala om för de stackars männen som, axiomatiskt, ha en stor familj att försörja. Under det att den gifta kvinnan aldrig har någon familj, vars underhåll hon måste bidra till, utan bara ränner bort från hemmets plikter av rena rama elakheten.

Och nu kommer den avskyvärda statistiken och förkunnar att 630,000 manliga inkomstagare äro ogifta mot 860,000 gifta, (vilket inte hindrar att som sagt alla män äro familjeförsörjare!). Av 511,000 yrkesutövande kvinnor voro 30,000 gifta. Alltså 5,8 %.

Det är dessa 5,8 % som ta brödet från hela den övriga faderullan och störta alla människens (obefintliga) familjer i misär och hindra med sin mäktiga konkurrens av 30,000 själar 630,000 stackars ungar att sätta bo! Så det.

*

Njuggheten, bristen på generositet, då det gäller de egna, är inte det svenskt?

Vi som är så sjangtila, så frikostiga?!
Ja, med bjudningar och skåltal, helst för utlänningar. Men ett ärligt erkännande åt våra egna storheter, — verkliga storheter, inte småtrevliga talanger — är det oftast klen med.

Jag behöver inte i sammanhanget påminna om Strindberg. Jag nöjer mig med Greta Garbo.

Greta Garbo! En filmstjärna!! En liten flicka här från söder, hon har väl fått tillräckligt med rosor?

Ja, utomlands. Säkerligen. Där gäller hon nu för en av de mest begåvade, duktigaste av Hollywoods stjärnor. Och bakom en sådan äretitel ligger inte bara tur och ett vackert yttre, som man tycks tro här hemma!

Eller är det bara jag, som i notiserna om Greta Garbo, skönjer en viss sur snurkenhet? Istället för den spontana värme som borde strömma henne i möte från avlånga fosterlandet. Så kolossalt gott om världsberömdheter ha vi ändå inte, att vi inte kunde kosta på oss att hälsa dem med tacksamhet och glädje och med åtminstone något av den vilda hänförelse, som vi ägna »Doug» och »Mary» och andra utlänningar.

Vagabonde

Både kameran och filmen bör vara av märket

KODAK EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar, framkallning & kopiering genom HASSELBLADS FOTOGR. A.-B. Göteborg - Malmö - Stockholm

EN ANDLIG LEDARE

TILL MINNET AV VIKTOR RYDBERG

FÖR MIG ÄR DET OMÖJLIGT ATT tänka på Viktor Rydberg utan att minnet av hans jordfästning inställer sig. Den var så att säga min enda personliga beröring med honom, eftersom jag under nittio-talet låg i Uppsala. Men hans död kändes som ett slag för all ideell åskådning i Sverige, och bittert ångrade jag att inte ha gjort något försök att komma på hans föreläsningar. Nu fick jag endast komma med på hans jordfästning i Klara kyrka, där jag vill minnas, att omkring hälften av Uppsala studentkår deltog. I den stora processionen, som uppställdes vid Norra Bantorget och där studenterna till följd av polisens skuggrädsla för folksamlingar fingo stå och vänta omkring två timmar, funnos också två led kvinnliga studenter, svartklädda och med mössor. Det kunde se litet ut, men proportionen närmade sig den manliga, ty »studentskorna» — den tiden sökte vi själva undvika uttrycket — utgjorde då för tiden endast omkring trettio. Stockholms högskolas och Uppsala studentkårer fyllde emellertid Klara kyrka till den grad, att för övrigt endast huvudstadens stater och kårer fingo rum.

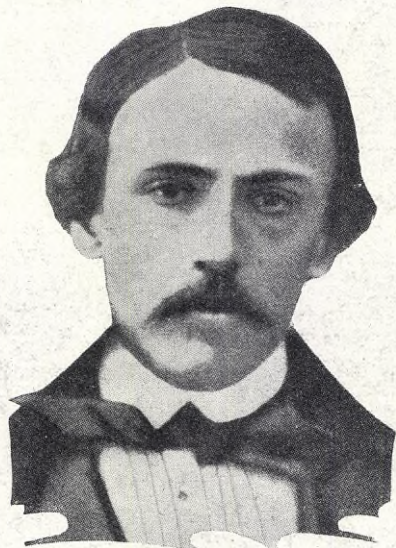
Aldrig skall jag glömma intrycket av Svenska akademien med ärkebiskop Sundberg närmast efter kistan, aldrig heller intrycket av professor Rudins jordfästningstal. Ovillkorligen erinrade man sig den tid då Rydbergs böcker voro bannlysta från prästgårdarna såsom kätterska — antingen de nu handlade direkt om religiösa frågor eller ej. Han var ju en gång för alla stämplad genom sin polemik mot de teologie professorerna, bland vilka den tiden även Sundberg befunnit sig. Och den gamle mystikern Rudin var nog frisinnad tillräckligt att i sin installationsföreläsning våga tala om »den heliga skrifts förnedringsgestalt» men inte kunde man hoppas, att han skulle räkna Viktor Rydberg som kristen. Han gjorde det inte heller annat än med stora reservationer. Det hade redan tidigare i teologiska kretsar varit vanligt att skilja mellan centrala och periferiska frågor, mellan förgårdarna och det allra heligaste i templet, och Rudin frångick inte denna vana: han kallade Rydberg en sökare efter Gud, som dock — på grund av sin inte riktigt »fulltoniga» kristologi — knappast kunde sägas ha nått fram till det allra heligaste. Allt detta framfördes dock i mycket skonsamma ord, vilka man numera kan läsa i Svenska akademiens handlingar, eftersom Rudin samma år kom att få efterträda Rydberg darsammastades.

För övrigt hade hela den högtidliga akten just den prägel av ljus och glädje och tacksamhet, som passade bäst vid detta tillfälle. Eller var icke psalm 484:3 liksom skriven för »Grubblarens» skald?

Ej mer med blicken skum och svag jag leta skall Guds anletsdrag i världens dunkla spegel, men Herrens klarhet ohöjld se bland dem som äro tecknade med Herrens Guds insegel....

Av

Lydia Wahlström

Viktor Rydberg 1858.

100-årsminnet av Viktor Rydbergs födelse firas den 18 dec. med stor högtidlighet över hela landet. D:r Lydia Wahlström framhåller i sin minnesartikel för Idun Viktor Rydbergs betydelse som andlig ledare.

Så länge man ännu såg en skymt av kistan, spelade också orgeln endast den ljusa repressen av Chopins sorgmarsch, och det var först genom mollackordet med klockorna som man blev påmint om att detta dock inte bara var en tacksägelsens fest utan också en sorgens. Sverige hade mist

Viktor Rydberg (t. h.) och hans goda vän S. A. Hedlund. 1890-talet.

den man, som mer än någon annan under denna tid hade varit Geijers arvtagare som skapare av en ideell livsåskådning hos våra bildade klasser.

Man har all anledning att instämma med Knut Hagberg i hans välskrivna studie över Rydberg, att hans tänkande visar oss två faser — en mera utpräglat liberal, då han tror på »ett liberalt Messiasrike i en nära framtid» och en mera konservativ, då fullkomningen tänkes först i en annan tillvaro. Det förra innebär 60—70-talets svenska folkhögskoleideal, en kulturoptimism, som från sin upphovsman, Grundtvig, ärvt övertygelsen om att individen bär Gud inom sig och därför knappast behöver kämpa med sig själv, utan endast med yttre tvång, med samfundets missförhållanden och kyrklig intolerans etc. Men även som liberal är Rydberg utpräglat religiös — hans liberalism är den från England och Tyskland påverkade, vars förnämsta svenska namn äro Geijer och De Geer, och den har inte många beröringspunkter med den franskpåverkade, som fått sin prägel av bl. a. Almquist och Sturzen-Becker. Rydberg tror på frihet, jämlikhet och broderskap, men som han själv uttrycker det: »omstrålat av ljuset från Kristus». Och det är utan tvivel hans religiositet, som gör att han efter en stark inre själskamp till sist — i slutet av 60-talet — når den fördjupade ståndpunkt, som tydligt skymtar i »Människans föruttillvaro» (1868) och visar sig fullbordad i »Till läran om de yttersta tingerna» (1880).

Hädanefters trår han inte längre så enbart till antikens Hellas som han förut gjorde. Han börjar t. o. m. göra rättvisa åt medeltiden, på vilken han förut klistrat den numera så slitna och på flera sätt missvisande etiketten »stjärnena t». Den siste athenarens Krysanteus blir till Svante Harpolekaren. Men det är inte någon ålderdomens eftertanke inför annalkande död, som här framträder. Rydberg var knappast fyllda fyrtio, när förändringen börjar. Det är snarare livsångesten under kampens höjdpunkt, där man har perspektiv nog att kunna se tillbaka på sitt eget livs skuld och felgrepp.

Det finns ett starkt personligt inslag i Rydbergs plastiskt fulländade och abstrakta dikt och tanke, om vilka det sannerligen kan sägas, att »de tu äro ett». Särskilt i sådana dikter som Singoalla, »Oro» och »Drömliv», alla först tillkomna under ungdomsperioden men omarbetade under medelåldern, kan man avläsa ett bokslut med den egna utvecklingen, och det lär nog vara bevisat, att det ligger erotisk besvikelse bakom den betagande spökromantiken i hans vackraste novell. Tydligt säger han ut det i »Oro»:

Du har provat druvors krafter och föraktar nu de bästa, du har tömt förrådskt ljuva från Gehennas brända dal, kalken tömt med Edens safter, rankans den på korset fästa —

(Forts. sid. 1285.)

Vid boken eller i vänners sällskap

är CAP Turbanpraliner alltid en god tillgång

1 kg. 7:- 1/2 kg. 3:50 1/4 kg. 1:85 1/8 kg. 1:-

G O S S E L Y N N E T I B R O N S

VIKTOR RYDBERGS MONUMENTET OCH DESS SKULPTRIS.

— Ja, jag är född på landet och har gått och lärt mig skulptur litet varstans och så gifte jag mig och reste och arbetade och, ja, så var det inte mer.

Detta försöker fru Ninnan Santesson med berätt mod lura i oss medan Rydbergsmonumentet hotande höjer sig över hennes huvud som en stor vit strålande protest mot de alltför bleka orden.

Hennes vältalighet när samtalet rör sig om monumenttävlingen och spänningen innan hon visste om hennes skisser segrade sinar tvärt och totalt när vi vända strålkastaren mot henne själv. Vi tvingas till sist kalla till hjälp hennes villiga närmaste grannar, signaturen Vagabonde och målarrinnan Siri Lybeck vilka snabbt orientera sig på ämnet:

— Hon är född och uppfostrad på landet, kom så småningom till Stockholm, gick ut åttan i Whitlock och började sedan skulptera hos Sigrig Blomberg. Född skulptris.

— Nehej. Tredje person singularis avancerar snabbt till första. — Det var jag visst inte, för jag trodde faktiskt ganska länge att skulptörer var en utdöd ras som inte fanns längre.

— Vilket inte hindrade gengångaren att komma in på akademien med glans?

— Glans — jag vet inte det — jag kom in, det var glans nog för mig då. Först gick jag på Tekniska skolan för att se om jag kunde klara skulpturen och sedan kom några få till och jag in.

— »Några få och jag» — var det svårare att komma in där då än nu? Nu står det ju en liten akademielev mest var man vänder ögonen.

— Det påstås att vi hade det värre. Jag vet inte om akademiens fordringar voro större men jag tror våra egna voro det. Så till vida att vi egentligen aldrig trodde att vi var någonting och aldrig att vi skulle kunna utställa.

— Den tiden kom väl.

— Ja, i Paris. Jag skulpterade en kort tid för Bourdelle och gick sedan på en rysk akademi där vi inte hade någon lärare utan vi själva talade om för varandra när vi tyckte vi var korkade. Jag arbetade mycket, med allt möjligt.

— Och dessemellan var ni trasig och fattig och hungrig, det skall en konstnär vara i Paris, det står i böcker, med ett halvt franskt bröd varannan dag och Le Matin i skorna?

— Nej, men mögel. Jag menar i skorna. Jag svek skamligt traditionerna i övrigt, men jag tog igen mig på en punkt. Jag tror aldrig jag frusit så som då.

— Vi tog igen oss! — Fru Lybeck tar vid med det upplevda känsla i rösten. —

Ninnan Santesson i sin ateljé vid foten av Rydbergs-monumentet. (Holmén, foto.)

Göteborg hedrar vid Viktor Rydbergs-jubileet Viktor Rydbergs minne med ett monument, som skall uppföras vid Viktor Rydbergsgatan. Monumentet få vi ännu inte se, men dess skulptör som är skulptrisen Ninnan Santesson ha vi flera anledningar att presentera — bl. a. bör påpekas att hennes monument är ett av de få av kvinnohand, som uppförts på större offentlig plats i Sverige.

Jag var med i den där glacehinken som vi bodde i. Ateljén var den sanna ishyddan under norrskenet och där satt vi och drack varmt vatten medan skorna möglade. D. v. s. det gjorde vi inte länge för vi hittade en gammal karta och på den letade vi med blåa fingrar upp en plats, där det mänskligt att döma borde vara varmt. Vi fann Alger och kastade oss handlöst dit och gick i sol och sommar och sand och stormnjöt i två månader och folket stod modell och slumpade små arabbar buntvis åt oss och livet var en dröm.

— Och sedan? Man brukar vakna —
— Sedan — fru Vagabonde fångar trå-

Glöm inte

att preumerera på IDUN för det nya året!

den med ett vant handgrepp — sedan kom hon hem och gifte sig och hade utställningar med evigt solig press och gjorde underbara saker.

— Och hade det hemskt knogigt och inga pengar — fru Santesson förankrar trådandan åter vid jorden. Det var oerhört arbetsamt — heminredningar och saker till museerna och Masthuggskyrkan, som tog flera år, och Dahlbergsreliefen, också i Göteborg och så fram till nuvarande tid för att tala som en historierepetition, med David — ett gullgylle gossebarn som tittar ut i rymden från ett hörn av rummet — och så han, som skall vara färdig på tid.

Med vilket fru Santesson menar siaren och skalden Viktor Rydberg, vars idévärld i monumental symbol blott väntar på tåget till Göteborg och berömmelsen.

Hon har valt att i minnesmonumentet symbolisera Viktor Rydbergs ungdomspatos, det hellenska draget hos honom, gosselynnat, konkret gestalt av en yngling som knäböjer med svärdet mot jorden och pannan mot himlen.

— Det svåraste med det arbetet har varit, att han skulle vara färdig på tid och på så kort tid. Det finns ingenting mer nervöst på jorden än att göra konst efter tidtagarur. Även om man vet hur man vill och känner att det går så måste man få

arbeta när det passar en själv, inte när det passar prisnämnden. Som det nu är hinner jag inte få honom avgjuten i brons utan får plocka av honom litet armar och ben och forsla honom i gips till Göteborg med en bön att han blir sig lik.

Och Ninnan Santesson intime, som det heter?

— Hon lever i konstnärskoloni — vi tre och några till, — med gemensamma barn, intressen, franska brön, farstu, porslin och bekymmer.

— Nej — fru Vagabondes altröst — stryk bekymmer, utom med jobbet och när ungarna är förkylda, för vi är så lyckliga så vi skäms — när det finns så mycket elände runt omkring.

— Jag vidhåller bekymmer. När jag inte fick Moses.

Med vilka dunkla ord fru Santesson vill ha uttryckt sin besvikelse att inte hon hittade lilla pojken vid soptunnan.

— För övrigt tror vi att vi lever nästan som man skall, glada och lagom goda, med någon sorts hemmagjord kommunism, tre våningar som äro som en, inga patentlös, solfester med underfull utklädsel i december och andra underliga fester när helst andan faller över oss — jag tror Moses skulle trivts.

BANG.

Bästa Julöl

fås genom att blanda en halvbutelj **CARNEGIE PORTER** med en halvbutelj pilsnerdricka, vari först lösts en à två matskedar strösocker.

OM NI VORE ARBETSLÖS...

HUR NÅGRA MODERNA YRKESDAMER SE PÅ ETT MODERNT PROBLEM

TOLLIE ZELLMAN VILLE BLI SLUMSYSTER, EVA ANDÉN BARNJUNGFRO
OCH ANDRA DAMER HA ANDRA UPPSLAG.

Eva Andén som barnjungfru.

— JAG TRÄFFADE EN UNG MAN i går som inte visste vad han skulle bli. Kan du tänka dig något bedrövligare — 20 år och frisk och bortskämd och ändå inte kunna bestämma sig för vad man har anlag för.

— Han kanske inte hade några anlag alls. Och då är det inte så rasande lätt.

— Klart att han hade. I varje fall hade han väl två händer och ett huvud och pengar till en annons. Det finns flickor som är likadana och det är inte mindre bedrövligt då. Anlag — man kan väl alltid göra något, vad som helst som liknar arbete. Jag, t. ex. inte skulle jag bara sitta och titta i taket och förundra mig över att man inte har några pengar när man ingenting förtjänar som den där ynglingen, om jag inte fick göra vad jag gör nu och, enligt vad de påstå, har anlag för. Jag fick väl ta något annat.

— Jag undrar om du skulle kunna det. Jag har träffat en mängd kvinnor på sista tiden och hört andra diskutera deras problem — kvinnor alltså, som tack vare det helas nuvarande ovisshet och nyckfullhet flyttats ur sitt ordinarie arbete till annat eller blott till tvånget att söka annat. Som det är nu på arbetsmarknaden måste ju det problemet uppstå. Och många av dem ha haft det gräsligt svårt, just detta att lägga om från vad man inriktat sig på. De ha t. o. m. erkänt, att de inte från början kanske fått det slags arbete de innerst svärmat för och velat ha, men att det är lika svårt att göra något annat än det med tiden invanda ändå. Tänk dig att du och jag plötsligt av okänd anledning skulle avskäras från våra respektive levnadsbanor och falla under den vanliga nödhjälpsarbetsförordningen —

— Under vad? —

— Det heter så fast det låter hemskt. Och det är hemskt, för det innebär, att man får ta det arbete som händelsevis är ledigt.

Jag undrar verkligen, hur de flesta kvinnor som blivit mångårigt stabiliserade

i sitt yrke skulle ställa sig inför ultimatum: var vänlig börja om från början med något annat. Jag tror de skulle vara ganska hjälplösa.

För att i någon mån ge svar på denna fråga: vad gjorde ni om ni blev arbetslös och avstängd från er egen yrkesgren? — en fråga som är kusligt aktuell nu mer än någonsin — har Idun vänt sig till ett antal kvinnliga representanter för olika yrkesarter. Deras svar ge svaret även på frågan om hjälplösheten.

Inte bara lustig och glad.

Fru Tollie Zellman blir mycket allvarlig vid vår fråga. Egentligen är det ju dåraktigt att vända sig till en artist, som inte har den ringaste utsikt att någonsin bli arbetslös, men just därför har det sitt intresse att veta, om hon kan göra tanke-

Tollie Zellman skulle bli slumsyster.

experimentet och vad hon kommer till för resultat.

— Nog vet jag vad jag skulle göra, säger hon hemlighetsfullt, men jag tror inte jag talar om det. Man skulle skratta åt mig. Och det får man inte.

— Jag lovar att skriva, att man inte får skratta.

— Ja, för det här är verkligt allvarligt.

— ??

— Jo, säger fru Zellman, jag skulle bli slumsyster. Ja, ni tror det kanske inte, alla människor tro att man inte duger till något annat än att vara lustig och glad, men det är orätt att ha sådana där förutfattade meningar. Jag tycker att det skulle vara härligt att så där pyssla om de små och fattiga.

Men det är ju bara om jag bleve arbetslös och inte kunde få något engagemang.

Ty för närvarande älskar jag mitt arbete, älskar min publik. Den är mitt allt.

Textilexperten blir föreläsare.

— Om jag skulle kunna försörja mig med något annat yrke? Jaadå, det tror jag säkert, svarar textilexperten fru Elsa Gullberg. Det finns en hel del som jag skulle gå i land med. Ja, t. ex. föreläsningssyftsamhet. De föreläsningarna skulle naturligtvis röra sig på det område, där jag nu är verksam. Jag skulle alltså tala om heminredning och hemvård. Det ämnet är åtminstone för närvarande föremål för allt större intresse, så jag tror säkert att det skulle komma folk på mina föreläsningar och att man skulle vilja höra mig litet varstans. Följaktligen borde jag kunna försörja mig även på det sättet.

Kvinnan över 50 år får ta vad som finns.

— Jag kan inte bli arbetslös, svarar yrkesinspektisen fröken Kerstin Hesselgren. Jag är ju statstjänsteman och det enda som skulle kunna skilja mig från mitt yrke vore, om jag beginge någon handling som förde mig i fängelse. Den möjligheten vill ni väl inte att jag skall tänka mig?

Vad skall en intervjuare svara på sådant? Svarar man nej är det slut med utsikterna att få ett uttalande och att svara ja är otänkbart.

— Ett tankeexperiment kan man väl alltid göra, försöka vi.

— Ja, då får man ju först tänka på sin utbildning, vidare på konjunkturen och kanske först och främst på sin ålder. Jag är utbildad till sjuksköterska, till skolköksinspektis, till koloniinspektis, till bostadsinspektis... Men det är ju inte sagt att det finns någon möjlighet till försörjning på något av dessa områden. När en kvinna hunnit upp över femtio år så får hon sannerligen vara glad, om hon kan få någon försörjning alls. Hon får ta vad hon kan få, göra precis vad som helst. Hon får inte välja. Det är min tanke om saken.

Advokaten som kokerska och barnjungfru.

Advokat Eva Andén är ganska förtjust i tanken på att byta yrke men hon

(Forts. sid. 1287.)

Olga Lanner äter daggdropskarameller.

LIDOL
TILLFÖRLITLIGASTE
BRÖSTKARAMELL

ENDE TILLVERKARE:
Forsberg
GÖTEBORG.

HOTELL NEPTUN

Tel. Namnaurop.
Goda rum med telefon från Kr. 3:—
Trevliga klubbрум.

GÖTEBORG

Vid Lilla Torget.

Fullständig restaurant.
Förstklassigt bord.

EN BUKETT NOVELLER

NYA BÖCKER TILL JULBORDET.

NOVELLERNA ÄRO MYCKET TALrika i höstens bokmarknad. De kunna innehålla pärlor av berättarkonst, och en liten novell på några sidor kan skänka större behållning än en diger roman, men oftast beteckna de en viloperiod, under vilken en författare samlar sig till större ansträngningar, och det händer även, då berättelserna icke bära prägeln av en stark författarpersonlighet att de bliva rätt så likartade och kanske en smula slätstrukna.

En novellbok, som i hög grad bär personlighetens prägel och som skiljer sig från mängden, är Berit Spongs »Kungsbuketten», (Norstedts och Söners förlag). Författarinnan har endast ett par samlingar av lyrik och prosa bakom sig, men hennes debut var så pass märklig, att hon i nuvarande stund torde vara en av de mest lästa författarinnorna i vårt land. Jag tror icke att detta endast är beroende på en enstämigt lovordande kritik, utan det måste finnas något i Berit Spongs kynne som verkar tilltalande på både gammal och ung. Kanske beror det till en del på hennes svenskhet. Det finns något speciellt fosterländskt i hennes diktning, icke den slags fosterländskhet som med stora later och ett högtravande patos gör sig bred, utan den som har sina djupaste rötter i våra fäders jord och i vårt eget väsen och som därför kan få känslosträngar att vibrera.

Och ändå finns det inte tillstymmelsen av något sentimentalt i Berit Spongs berättarkonst. Den är lyckligt fri från allt artificiellt, men den äger hjärtats innerlighet och intellektets klarsyn. Hennes noveller äro i sanning en bukett av vackra blomster och att hon hämtat dem på de svenska ängarna och i de svenska skogsdjupen, är endast ett plus. De äga ängsblommornas charm och äro lyckligt befriade från all stel drivhuskultur.

Det finns något i Berit Spongs berättartalang som påminner mig om Sigrid Undset. Där finns det i bästa mening nationella, som har sin upprinnelse i folkets lynne, det genialiskt enkla samt en förmåga att fånga läsaren. Hur tjusande är icke den berättelse, som givit prosasamlingen dess namn, om logarvarens lilla dotterdotter Ulla, som med barnets sunda instinkt lägger sin bukett vid den gamle karolinens fötter, medan det franskt betonade hovet stumt åser blamagen. Hon visste ju, den lilla, att sådan som karolinen såg kungen ut, den tolfte Carl, som alltjämt levde i folkets minne, och om vilken morfadern förtäligt så många underliga ting.

Och se, även folkets greps av en känsla, som saknade tysk gemytlighet och fransk spiritualitet, men som var yr och vek, utmanande och modig. »I erövrarlynnet, i sago-ljusset, i det djupaste svenska hade den sin rot.»

Lika fabulerande som Berit Spongs berättarkonst är, lika reflekterande är Elin Wägners, (Bonniers förlag) och därför kan det stundom komma något torrt och fantasilöst in i hennes små berättelser, här samlade under det gemensamma namnet »Den odödliga gärningen.» Det träffsäkra, det ironiska och det skarpsinniga saknas aldrig hos Elin Wäg-

ner och ej heller kan man missta sig på hennes sociala patos. Hon är ofta bitter och desillusionerad, och denna bitterhet tar sig stundom uttryck i en frän kritik av människor och samhällsförhållanden. Hon uthärdar icke att individen göres till medel för uppnåendet av vissa mål, hon reagerar mot det hänsynslösa utnyttjandet av människor, och hennes krav på en sedlig och rättfärdig ordning i denna vrånghetens värld uttryckes starkast i hennes fredsvilja, som icke tål några halvmesyrer, utan med en nästan hänsynslös konsekvens pekar mot det enda målet, upphörandet av alla broderkrig, antingen de ge sig namn av försvarskrig, lantvärn eller något annat. Detta patos har hon skänkt ett vackert och riktigt uttryck i den lilla novellen »Drottningen».

Arvid Mörne hör som författare till de världsfrånvända, till dem för vilka det inre skeendet är av den största betydelsen. Hans människor äro ensamma, försjunkna i sig själva, analyserande sitt eget själsliv och sina egna drömmar. Det är en fin och kultiverad författarpersonlighet som möter läsaren i hans novellsamling »Någon går förbi på vägen». (Bonniers förlag.) Det är något blekt och nästan abstrakt över de människooden som skymta, men man minns dem som en fjärran melodi, ett sakta sorlande källsprång. Där äro makarna som åldras sida vid sida, båda sörjande den enda sonen, fadern böjande sig för livets grymma verklighet, modren alltjämt med hoppet om ett övernaturligt inskridande. Det finns ingen bro mellan dessa gamla, ingen förståelse i vilken de kunna mötas, de äro främlingar och ensamma, fast de levat ett helt liv gemensamt.

Arvid Mörne är en spelman som spelar med sordin, men i tystnaden blir det de lägmälda stämmorna som man helst lyssnar till, och vad man aldrig kan glömma är den lilla pärla av berättarkonst som han givit namnet »Ett anlete speglas i Genezaret».

Av Ejnar Smith föreligger ett posthumt arbete, »Björndansaren», (Åhlén och Åkerlunds förlag) en samling legender från västkusten, den stenbundna mark där författaren hade sina djupaste rötter. Kanske har Ejnar Smiths personlighet aldrig framträtt så sympatisk som just i hans noveller, och den sista boken jävar icke heller ett sådant omdöme. Björndansaren är en mystisk gestalt, som vandrar omkring med sin silverflöjt och sin svarta björn, ingripande i människornas öden, hjälpande, hugsvalande och tuktande.

Det är både fantasi och stämning i dessa korta berättelser, en viss mörk och ödesdiger romantik som hör samman med medeltidens halvilda kustbefolkning bland de bohuslänska klipporna. Ejnar Smith var mäktig en utomordentlig skildring av det landskap som var hans eget och som band honom med barndomens starka minnesintryck. Förmågan att utnyttja ett sagomotiv framträder i novellen om Kollekindsfolket, vilken handlar om kristendomens seger över hedendomen och om jätten Vrål, som genom kärleken till en bondflicka blev

människa och ättefader till en namnkunnig släkt. Denna cykel med sägner vittnar om ett frodigt och fantasifullt berättarlynne och bildar en vacker avslutning på Ejnar Smiths författargärning.

Maj Hirdman har i sin bok »Kamp» (Bonniers förlag) samlat en del förträffliga berättelser. Denna författarinna står mitt uppe i livets verklighet, och det finns något av dess oroliga brus över hennes författarskap. Hon letar gärna fram det heroiska hos människorna, det som endast vinnes genom strid och kamp, och det finns en klarögd ärlighet i hennes vilja att gå till botten med problemen. Hon oppreser sig mot hur livet handskas med de svaga och värnlösa, och hennes ord kunna då nå upp till ett flammande patos. Hon berättar om pigan Lill-Stina, som var en stor segrare, ehuru okänd, ty världen räknar icke med drabbningar av hennes slag, och hon har förmått att ge något av den daggfriska oskulden hos ett uppväxande flickebarn. Hon berättar om herr Lenau, som offrade så mycket åt människorna, men själv dog av svält, och hon ger en fantasifull verklighet åt livet uppe bland Spetsbergen.

Eva Årads, som i sina dikter visat prov på en fin och ganska egenartad kvinnlig psyke, debutera i höst med en samling prosaberättelser under rubriken »Storfolk». (Åhlén och Åkerlunds förlag.) Historien om lappen, som knipslugt lurar Stockholmsfamiljen, är kvickt och lustigt berättad, men i de flesta av sina noveller söker sig Eva Årads till det som sker bakom tingen. Hon följer gärna de sällsamma labyrinterna i en människas själsliv, där handlingen har sina rötter, och om det icke finns något särskilt markant i hennes framställningssätt, så är det dock välgörande fritt från allt precöst och patetiskt.

Även Ivar Thor Thunbergs berättelser »Guds Blomster» (Åhlén och Åkerlunds förlag) utmärka sig för en viss vederhäftighet och en saklig, enkel stil, om de också icke röja någon starkare författarpersonlighet. Den dramatiska kraft som utmärkte hans förträffliga skådespel »Svenskt Folk» saknar man i novellerna, men det finns en påtaglig verklighet hos pojken som stal skidorna, hos den avsigkomne landsortsdirektören Henrikius och hos den semesterfirande arbetaren Petrus.

Elisabeth Löfström-Högberg har i »Studentkamrater», (Norstedt & Söners förlag), samlat ett knippe noveller med motiv ur vardagslivet från land och i stad. Det är inga märkliga händelser som rullas upp, men de äro berättade med ett kultiverat tonfall och med en känsla för olika valörer, vilket framträder, såväl i författarinnans skildringar av människor som av landskap. Litterärt sett stod hennes förra novellsamling på en högre nivå, men även i denna finner man en och annan liten prosasak som utmärker sig för de egenskaper, vilka man lärde sig värdera i »Det rätta ansiktet».

Genomsnittligt stå samtliga av dessa novellsamlingar på en ganska hög nivå.

GURLI HERTZMAN-ERICSON.

Kobbs Théer äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända som de förnämsta och drickas därför av alla verkliga thévänner.

Begär därför alltid **Kobbs Thé**

EN JUNGFRUBUR FÖR 500 KRONOR

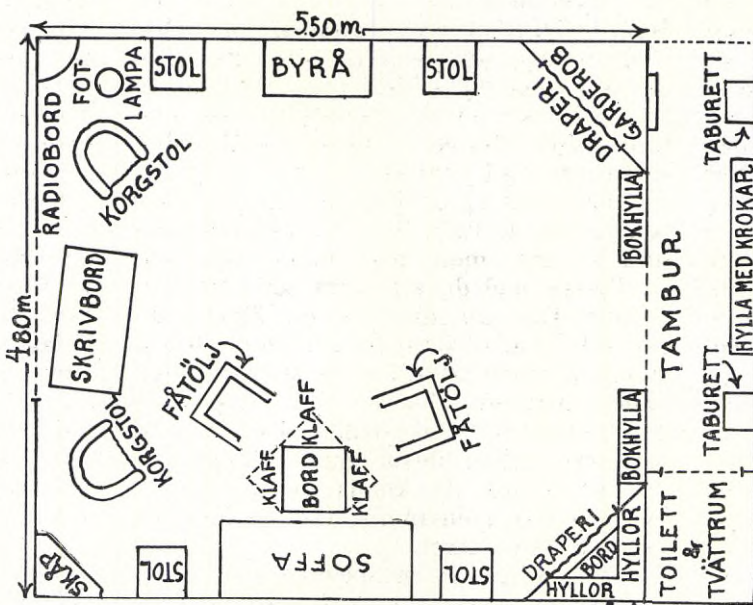
INTRESSANT RESULTAT AV IDUNS TÄVLAN OM DE SJÄLVFÖRSÖRJANDES HEM

NÄR JAG FÖRST LÄSTE Iduns trevliga förslag att införa några beskrivningar över den »självförsörjandes» hem, hade jag ingen tanke på, att jag skulle ha någonting att komma med. Det finns ju nu så många underbart vackra saker, så nog kan man få ihop till ett fint och vackert litet hem, om man bara har något så när tillräckliga medel att röra sig med. Men litet senare tänkte jag, att kanske någon kunde ha intresse av att se, huru man, fastän endast förfogande över mycket blygsamma medel, ändå ej behöver avstå från lyckan av att äga en egen liten »kula». Sagt och gjort, jag satte mig till att — i brist på fotografier — göra upp en liten planritning över mitt ägandes krypin.

När jag för cirka 3 år tillbaka efter en gammal rar tant blev den lyckliga arvingen till en liten låg mahognybyrå och en förtjusande viltonmatta och då redan innehade sängkläder till en bädd och ett mycket blygsamt linneförråd tänkte jag: »Nu eller aldrig.» Det som fattades för att få ihop till »hemmet» fick emellertid ej gå på mera än cirka 500 kronor.

Efter att nästan ha nött ut ett par skosulor av allt spring trappa upp och trappa ned (ibland fanns det ju hiss förstås, men då passade ej hyran) så fann jag slutligen ett idealrum, 4,80 x 5,50 m. stort och med utsikt över en god del av staden. Ja, nu var det bara att börja; svårigheterna voro ej få, men vad det var roligt. Värmeledning och toalettrum fanns men inte den allra lilla minsta skrub till garderob och ingen kokvrå. En garderob är ju nu en ofrånkomlig sak och likaså en liten skrub för att koka sitt tévatten i vardagslag och kaffet till syjuntorna. Jag funderade och funderade — yttinnehållet var ju mer än tillräckligt — och fick till slut en idé, som jag efter mycket parlamentering med en för övrigt mycket hygglig och förstående värd fick denne att gå med på, nämligen att medelst compoboard göra ett par trekantiga avbalkningar nere i hörnen, (som framgår av ritningen) vilka skulle apteras till »kokvrå» och »garderob». Avbalkningarna gjordes ända upp till taket och anslötos till detta, tapetserades och försågos med dörröppningar av samma höjd som dörren till tamburen, så man fick ej intryck av annat, än att rummet från början haft denna 6-kantiga form. Inredningen i resp. trekanter fick jag emellertid själv bekosta. I »garderoben» lät jag sätta upp en hörnhylla, upptagande hela den avbalkade ytan samt försåg densamma med krokar på undersidan för upphängning av kläder. På hyllan placerades hattaskar och diverse. I »kokvrå» insattes först en hörnhylla i vanlig bordshöjd, upptagande nästan

Det har inte varit lätt att avgöra Iduns tävlan om de självförsörjandes hem. Tillströmningen av skildringar har visat hur stort intresset för saken var i alla landsändar. En del insända bidrag ha vi tyvärr måst skrinlägga genast, därför att varje kostnadsberäkning saknas. Meningen med vårt förslag var till en del att få fram en vägledning för alla de många självförsörjande, som gå och längta efter sin egen lilla kula, men sakna mod och företagsamhet att sätta handen till plogen. Det verkar stimulerande att andra före dem vågat försöket och lyckats skapa ett eget hem med små medel. Det är också intressant även för andra kategorier av läsare att erfara, hur de självförsörjandes duglighet tar sig uttryck även på detta område. Vad prisen beträffa ha vi funnit, att de tävlande på ett par undantag när måste hänföras till klass II, d. v. s. intill 3,600 kronors årsinkomst. I klass I ha vi icke kunnat utdela något första pris. Däremot har andra priset tilldelats signaturen »Nickan» (i n:r 47). Prisen i klass II ha fördelats sålunda: Första pris delas mellan Lillemor (ännu ej införd) och Skolkökslärarinna (ännu ej införd). Andra pris delas mellan Annika (i n:r 45) och Hemkär. Ett extrapris tillfaller Louise (ännu ej införd). De här ovan nämnda signaturerna torde omedelbart uppge namn och adress till Iduns redaktion, då priset tillställs dem per post.

Planritning över Hemkärs lilla hem.

hela vrån och tjänande till bord. Under densamma en liknande hylla men något mindre. Ett stycke ovanför bordshyllan uppsattes två hyllor ovanför varandra längs utmed båda väggarna men endast cirka 25 cm. breda. Några »långkok» går det ju ej att ha i detta »kök», men ägg, smörgåsar, té och kaffe kan serveras. Dessa båda »inredningar» togo cirka 25 kr. från de fastslagna 500 kr. Således återstod cirka 475 kr. till det övriga bohaget.

Då jag gärna ville ha det så vackert jag kunde få för den disponibla, mycket begränsade summan, tänkte jag mig mycket väl för före varje inköp. Utgående från den redan ägda mahognybyrån och den vackra viltonmattan med mild grön botten och bård samt sparsam mönstring i övervägande gråvitt, något beige, svart, brunt och matt brons utsåg jag först den av värden välvilligt utlovade nya tapeten i varmt grå bottenfärg med lätt mönstring i blekgrönt men stänk av mycket matt, gammalt guld samt beslöt köpa omålade möbler och själv måla dem i pärlgrått. Efter besök i så gott som Stockholms samtliga träslöjdsaffärer, inköptes:

Hörnskåp, omålat	Kr. 40:—
4 stolar, omålade, men med stoppad sits, à 12:50	50:—
Soffa, omålad, med låda för sängkläder	40:—
2 bokhyllor, omålade, à 20:—	40:—
2 korgstolar, à 17:50	35:—
Skrivbord, omålat	30:—
Soffbord med utfällbara klaffar, omålat	25:—
	Kr. 260:—

alltså reducerande kassan till cirka 215 kr. Så vidtog målningen, vilket var både lätt och roligt med nu tillgängliga lätthandterliga färger. Resultatet blev också över förväntan bra. Soffan tyckte jag emellertid påminde alltför mycket om kökssoffa, varför jag beslöt att dölja allt »spjalverket» med överklädda dynor, som jag själv tillverkade för en billig penning. Möbeltyget togs sedan i linne och silke i blekt grönt med fina ränder i gråvitt och matt bronsbrunt. Prydnadskuddarna, som ha tillkommit senare, äro i övervägande matt bronston. Soffan klädde jag helt själv men hade hjälp med stolarna. Kostnaden för möbeltyg, klädsel av stolarna, soffdynor, madrass till soffloppet, färg till möblerna etc. gick på cirka 125 kr., anskaffandet av vita, rätt täta voilegardiner samt draperier till »avbalkningsöppningarna» i kretong med varmgrå botten i tapetens färg och mönster i dämpade färger till cirka 30 kr. eller tillsammans cirka 155 kr. Nu återstod till lampor, »möblering» av tamburen och diverse småsaker endast cirka 60 kr. Det blev inte annat än också försöka sig på lampskärmssömmeriet själv. Ställning till taklampa, en liten gråvit stake till bordslampa, foder och blekt, guldfärgat siden för tillsammans cirka 35 kr. hemköptes. Genom rådfrågning hos mera erfarna väninnor, klarades även »skärmfabrieringen» till belåtenhet. Återstående belopp räckte sedan till inköp av en liten tamburspegel och två små taburetter och så var åtminstone själva »stommen» färdig. Sedan har det ju blivit att anskaffa komplettering till linneförrådet och diverse annat, men det fick ske så småningom. Vägarnas utsmyckning fick också bli en långt senare fråga.

Till en högeligen önskad fotlampa uppe i hörnet bredvid korgstolen och radiohyllan räckte ej det första »anslaget», men min glädje att av mina väninnor bli »presenterad» en dylik vid invigningskafferepet var något liknande ett barns på julafton. När jag sedan i fjol såg mig i stånd att köpa ett par stoppade fåtöljer i pärlgrått och lyckades komma över samma tyg till desamma som jag tidigare hade på övriga möbler fick jag min lilla kula så inbjudande, så att jag ej vill byta bort den »mot allt smör i Småland.»

»HEMKÄR».

Ekströms

Jästmjöl
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

HEM TILL JUL. AV NINA ARKINA

HON SATT I SIN VINDSVÅNING denna kväll som alla andra kvällar. Hon hade flera släktingar; hon hade sagt nej till julbidningarna. Hon ville inte sitta i ljusa glada rum och känna sig fattig och småle ansträngt — hon ville vara ensam och vara sig själv.

På eftermiddagen hade hon haft besök av sina tre barn, som hade med sig små julklappar till henne. Hon träffade dem sällan, tre, fyra gånger om året, och var gång hon träffade dem slog det henne hur de hade vuxit. I dag hade hennes äldsta dotter för första gången kommit i uppsatt hår. En sådan liten dam hon blivit sedan den dag hon lämnat henne som ett tioårs barn! Och barnen hade suttit stillsamma och druckit choklad och ätit kakor som hon hade satt fram åt dem.

De talade om julgranen hemma, om tatterna och farmor.

Men hos mor voro de bara på pliktbesök, så kände hon det. Hon gav dem deras julklappar, som hon hade gått och plockat med i flera månader. De skulle inte läggas under julgranen. Hon ville inte ha sitt namn upprepat av alla dessa välsignade tanter. De måste lova att öppna paketen på sina rum när de skulle gå och lägga sig.

Hon frågade barnen hur de hade det i skolan; så följde hon dem nedför trapporna och bad dem hälsa far. Det var den enda hälsning hon brukade skänka honom, genom barnen var jul, aldrig annars. Men denna gång frågade hon också osäkert:

— Hur har far det egentligen?

Och barnen hade sett på varandra och svarat:

— Tack, bra.

Genom fönstret följde hon barnen med ögonen tills de försvunno om hörnet, och så var hon ensam igen.

Hon tog fram en liten julgran ur sovrummet, klädde den med glitter och ljus och lade barnens tre små paket under den. Så dukade hon sitt julbord medan hon gick och gnolade på en julsalm. En stor sibirisk katt följde henne i hälar och strök sig smekamt intill henne. Så tände hon i kakelugnen, satte fram vin och ett glas på rökbordet och tände en cigarett.

I den tomma länstolen mitt emot henne hade katten hoppat upp och lagt sig tillrätta med välbehag.

Hon satt och såg på denna länstol. Tre julaftnar hade katten suttit där, men de två julaftnarna förut —

Ja, visst hade hon tagit fel. Det var det som pinat henne de tre sista åren. Det var för sin älskades skull, som hon övergav man och barn.

Här i denna ensamma vindsvåning ville hon vara lycklig med honom. Den tiden hon gick och försmäktade i sitt hem vid sin mans sida, var hennes kärlek till den andre så förtärande, så glödande. För denna kärlek ville hon offra allt och hon gjorde det även.

Men efter fem år såg hon att hon tagit fel.

Det var i den tidigaste våren hon hade gått ifrån sitt hem. Här i denna våning satt hon de första ljusa vårnätterna med sin älskades arm om sig och såg ned i trädgården.

Och sommaren kom. Nere i trädgården blommade jasminerna och den doften väckte minnen — minnen från den tid hon nu ödelagt. Så doftade jasminerna den gången, då hon som ung flicka stod i den lantliga trädgården med sin fästman, som hon då trodde att hon älskade, som hon hade gift sig med, fött barn åt och gått ifrån.

Hon grep tag i sin älskades arm. Vit i ansiktet viskade hon:

— Jag skall inte vara uppe så sent —

Det var de första ord som kommo för henne. Hon kröp tätt intill honom, hon ville känna hans starka armar; ty det var blott i hans armar hon glömde minnen och saknad, forntid och framtid.

Som en storm, som ett oväder hade denna kärlek kommit över henne. Bländad av den och blind för allt, som inte var han, hade hon druckit ur livets bägare i vilt begär. Och deras kärlek hade förtärt sig själv. Hon hade offrat så mycket för hans skull, och hon fordrade hela hans liv tillbaka. Var timme av hans liv, var tanke och var önskan. Han kunde inte, det blev för mycket för honom. Han blev trött och hon märkte det med rädsla.

Så reste han och hon satt och väntade

på brev, men det kom aldrig. Han hade glömt henne.

I över ett år satt hon ensam i sin vindsvåning, där allt påminde om honom. Hon led de bittraste kval. Ute var det storm, sommar — kanske höst. Men inne hos henne tonade och bävade ensamheten.

Blott en klar mening hamrade i henne:

— Han har glömt — glömt — glömt —

Så tryckte hon båda händerna mot tinningarna, vaggade fram och tillbaka och viskade:

— Jag får inte — får inte. Och så upprepade hon för sig själv: Man får inte älska för högt, nej, inte älska för högt. Inte dricka för djupt, inte simma för långt. Du store Gud, varför får man inte dö med en gång?

Hon satt och lyssnade på sig själv. Hon gruvade sig för tiden, den blev så lång, så tung och så lång — den var utan slut. Den kunde kväva henne.

Så kom en ny vår och jasminerna blommade åter nere i trädgården. Hon satt och stirrade ut, tryckte händerna mot tinningarna och vaggade fram och tillbaka i stolen, medan tanken outtröttligt hamrade i henne: Han kommer inte tillbaka — han har övergivit mig. Jag säger det inte till någon; men jag kan skrika det mellan dessa fyra väggar: han har övergivit mig.

Nej, hon sade det inte till någon, men det behövdes heller inte, hennes man visste det nog. Kanske gick han och väntade på att hon skulle komma tillbaka, krypa ödmjukt och be om förlåtelse.

Nej, hellre ville hon sitta här ensam med sina rika minnen och höra vinden prassla i de fallna löven och minnas hur hon brände sitt hjärta.

Men det var något förunderligt med minnenas makt. De gled in i varandra, så att det ena utplånade det andra.

En dag stötte hon ihop med honom på gatan. Hon hade inte en aning om att han var i staden. Förfärad stod hon framför honom. Han lyfte på hatten och sade osäkert:

— Goddag.

Vad skulle han annars gjort? Men hon kände en plötslig vrede stiga inom sig.

— Var det denna människa med dessa

(Forts. sid. 1286.)

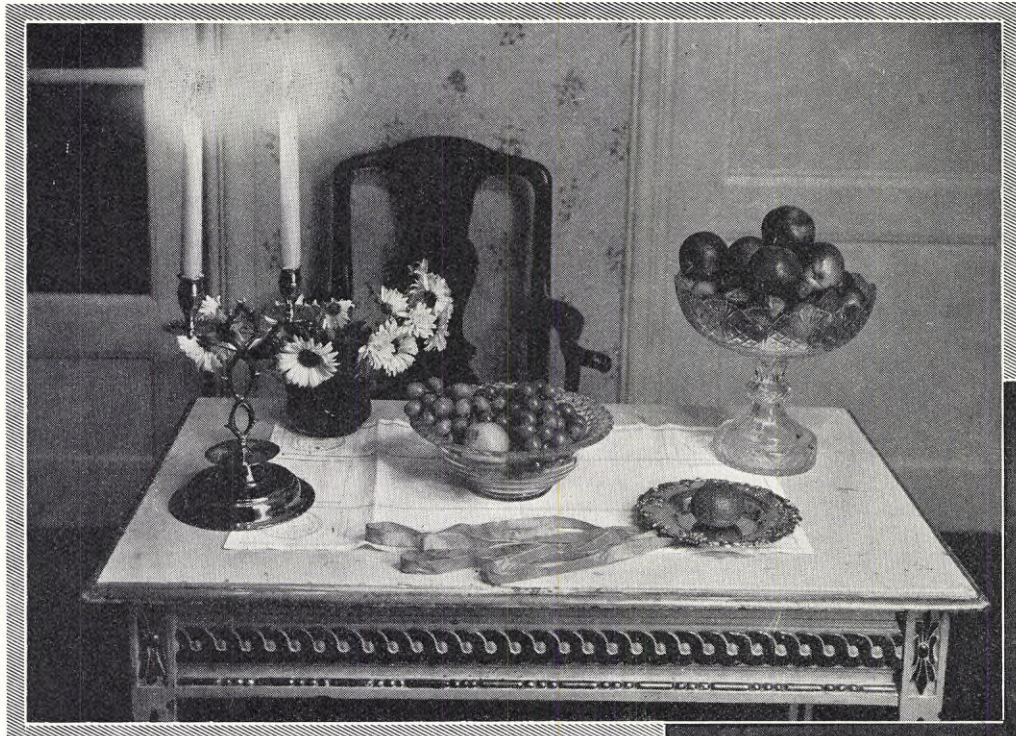
Dörrarna

till Konsumtionsföreningen stå alltid öppna för dem, som vilja ordna sin hushållning rationellt.

FEST MED FRUKT OCH FÄRG

HUR SKALL JULBORDET
BLI VACKERT?

Till ett vackert julbord behövs strängt taget ingenting annat än — fantasi. Av de medel man har till hands kan det skapas. Men bäst är att ha några få för julen reserverade saker, som endast tas fram vid högtiden.

Endast frukt och ljus men med gamla vackra skålar.

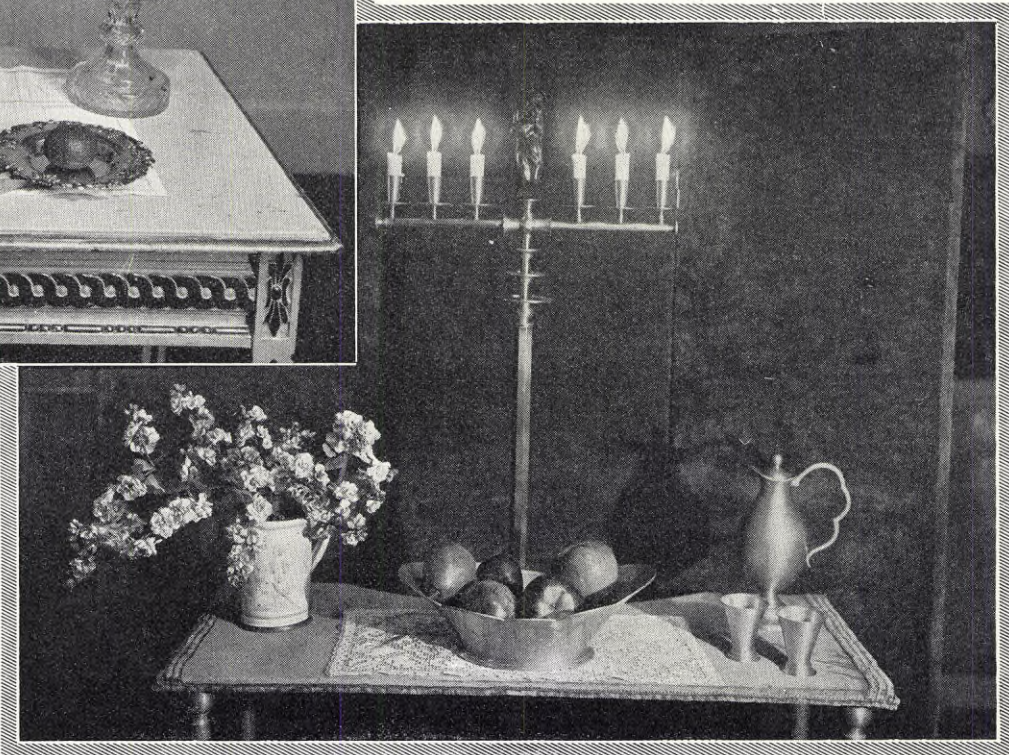
BLOMMOR, FRUKT OCH LJUS ELLER skall man säga ljus och färg till julen, det är vad som behövs. Det är lättare än man tror att duka ett vackert julbord eller kanske också svårare.

Nog finns det väl alltid i hemmet en vacker skål, en ljusstake för grenljus eller med armar, en drällduk som göms till högtidliga tillfällen. Allt det där kommer fram vid julen, då julbordet skall dukas.

Det är inte alls nödvändigt för att skapa julstämning att skaffa hem massor av billigt papperskräfs. De enklaste medel som man själv skapar till något av, kunna vara lika bra.

Vi ha glömt bort eller suddat ut de flesta av julens symboler, men att det är ljusets fest, hålla vi ändå fast vid. Ett julbord utan ljus, levande ljus vore väl otänkbart. Det finns så många variationer på ljus i olika former och storlekar, att det är nästan svårt att välja. Till de små julgransljusen finns det numera trevliga enkla hållare att ställa på duken. De små av stansad plåt i form av en stjärna äro dekorativa och bra. Har man ingenting annat, går det lika bra att välja ut några jämna potatisar, göra ett hål lagom för ljuset och kläda över potatisen med crepepapper. Fyndighet och rådhighet ha dukat många julbord, och det riktigt vackert till på köpet. Lingonris och vinterbjörk (*primula secunda*), ha oanade dekorativa möjligheter. Det förefaller kanske överflödigt att påpeka detta, men när man ser hur folk okritiskt förbigår enkla och lättillgängliga saker för att skaffa hem fula, omöjliga s. k. julprydnader, som inte äro värda de pengar de kosta, blir man litet betänksam.

För den som har antikt tenn, eller kristaller är det ingen konst

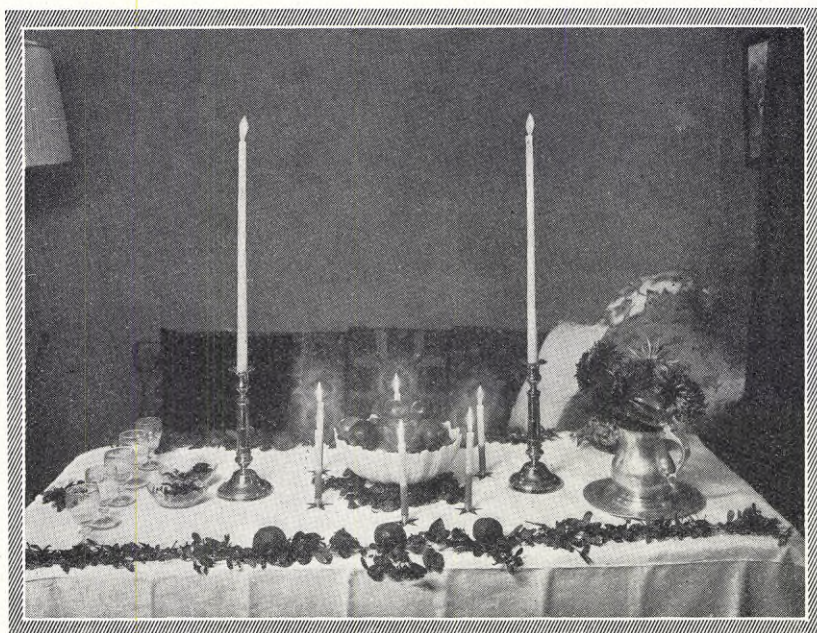

Modernt svenskt tenn lämpar sig bra till julbordet. (Från A.-B. Svenskt tenn.)

att duka julbord. Men även om man bara har de enklaste bruksföremål, åstadkommer man utan vidare möda, lyckliga effekter. Man bestämmer sig för att hålla julbordet i rött, vitt och gult. Röda äpplen i en vit skål — keramik, om man så hava kan, annars draperar man vad man har med en servett, vitt crepepapper, lindat med röda sidenband eller dylikt. De första

bleka apelsinerna eller mandarinerna kunna med fördel läggas ut på duken, sammanbundna med grönt i festoner. Tända ljus som medelpunkt eller efter bordets sidor eller som bakgrund. Man skall uppöva sitt sinne för färgverkan och för linjernas samverkan, då man dukar ett julbord. Det skall ju vara lika mycket för ögat som för gommen. Gröna druvor tillsammans med blekgula äpplen i en kristallskål är mycket vackert. Blankt tenn eller silver och kristall komplettera resten av bordet. Blommor i vitt och gult, t. ex. de nya chrysantemum med kant- och diskblommor tydligt skönjbara, eller enbart gult med en kvist mimosa i ett högt glas. Ljus i gult och vitt eller kanske helst av de handstöpta vaxljusen, som sprida sitt milda gula sken. Har man ett ovanligt vackert bord, så att det lönar sig att visa skivan avstår man från den gammaldags damasten och tager resolut till de små knypplade eller broderade dukarna.

För resten ha vi numera så ovanligt vackra moderna svenska glas, vi ha modern svensk keramik och modernt tenn, så att för den, som kan köpa saker till sitt julbord, bör det nästan bli svårt att välja.

Julbord i rött och vitt med lingonris blankt tennstöp, röda och vita julljus.

Fönster putsas bäst med HÄXAN

JULKLAPPAR SOM MAN KAN GÖRA SJÄLV

LÄTTA HANDARBETEN.

Etui för stoppgarn.

Etuit, som utvändigt närmast ser ut som en större nålbok $9\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ cm. är invändigt försett med 4 fickor och plats för stoppgrejer såsom garn, silke, nålar etc. Man har då alla tillbehör på ett ställe och i

Etuiet invändigt.

händelse av resa lägger man "boken" i väskan och om olycksfall med strumpor el. dyl. inträffar är man väl försedd.

Vi behöva en bit blommigt möbelsatin 17×29 cm. och enfärgat d:o i harmonierande färg lika mycket samt 30 cm. sidenband att knyta ihop etuit med.

Vi lägga de bägge bitarnas rätsida mot rätsida och sy ihop dem på maskin på 3 sidor. Vända tyget och kasta fint ihop den 4:de sidan. Vika sedan upp 5 cm. av ena långsidan, som bildar fickorna och sy av dem med kråkspark, så vi få 4 st. fickor.

Sätt sidenbanden på rätsidan och bind därmed samman det dubbelvikta etuit. B. L.

Avlång duk. Mönster från Julie Wener.

Av tjockt handvävt blått bomullstygg med insprängt glansigt rött. Storlek 45×75 . Duken är sydd med platt- och

stjälkstygn i svart, gult och vitt. Frans i broderiets färger. Pris med material och påbörjning kr. 8:—.
Duken kan även erhållas av rött merceriserat handvävt tyg sydd med moulinégarn i svart, beige, grön-

grått och lilasrött med frans i svart, beige och lilasrött. Pris kr. 12:—.

Rekvireras genom Iduns Handarb.-avdelning, Stockholm. Sändes mot postförskott.

Skyddsfordral till skor, underkläder etc. att lägga i resväskan. Mönster från Julie Wener.

Vi föreslå härmed 5 olika saker för kofferten. Ett överkast, ett etui för underkläder, en tvättpåse, skopåse och näsduksetui. Allt av handvävt bomullstygg i färg efter smak såsom ljusblått, rosa eller beige, ornerat med band och lätt sömnad av moulinégarn.

Pris för hela satsen med material, uppritat mönster och påbörjat kr. 22:—. Kan även erhållas i maskinyvävt tyg till kr. 17:50.

Rekvireras genom Iduns Handarb.-avdelning, Stockholm. Sändes mot postförskott.

Skyddsfordral för skor.

Duk. Mönster från Julie Wener.

På skiftande rött och svart handvävt merceriserat tyg ha vi sytt korsstygn i svart, grönt och rött. Dukens storlek är 60×60 cm. Svarta tofsar i hörnen.

Pris för material, stramalj, mönster och påbörjning kr. 7:50. Rekvireras genom Iduns Handarb.-avdelning Stockholm. Sändes mot postförskott.

B L O T - S V E N G Å R I G E N

DET VAR EN GÅNG —

Ett sällskap var ute i motorbåt i skärgården. Då man började tänka på hemfärd, krånglade motorn. Klockan var sex. Matsäcken var instuvad, man hade haft sitt nöje och nu ville man hem i den puttrande lilla båten.

Den som förde båten mixtrade med maskinen, skruvade och vred och mixtrade. Klockan blev mer och mer. Den som förde båten älskade den och trodde på den och ville inte ge sig — för båtens skull. Klockan blev sju, sju och femton, halv åtta. Då började vi alla längta hem, men ingen ville säga något åt båtens ägare, ville inte sära honom, det var inte alls som i humoresker, där man grälar och är ovettig och kvick. Vi voro alla tysta, förlägna, trötta och ledsna för båtens skull — en stor leksak, som inte gick, en leksak, som visade sig som en besvikelse. Och så får ju i all synnerhet inte en leksak visa sig.

Då ertappade jag mig plötsligt med att tänka, med en viss innerlighet:

— Gode Gud, laga så att motorn går!

Jag ändrade mig genast, eller så gott som genast, när jag väntat en stund, alltså. Motorn gick inte. Jag sade till mig själv:

— Så ber man inte. Bed på det rätta

sättet. Gode Gud, ge mig gott humör och tålmod att ta den här saken på!

Så väntade vi ännu en stund. Och så sade jag försiktigt:

— Tror inte farbror, att vi kunde ro hem?

Båtens ägare arbetade en halvtimme till, men så rodde vi då. Timme efter timme. Jag var en av dem som rodde, en gammal vana från forna somrar i skärgården, och jag såg i den ljusa sommarnatten att stränderna verkligen rörde sig, vi kommo framåt. Vi togos på släp ett par gånger och landade klockan fem på morgonen på en strand i Stockholms utkanter, ett par av oss fingo en bil, den gick sönder efter fem minuter. Då gick jag hem på mina ben, som danskarna säga, och kom verkligen hem.

I och för sig var detta ett lindrigt äventyr. Men det finns människor, som ha en fix idé att vilja komma hem i tid, att vilja ha reda i tillvaron, som bli oroliga om något hakar sig och som alls inte kan finna sig med improvisationer, som ta en natt, knappt med dem som ta en timme.

Jag är sådan och därför råkade jag begå något sådant som att be Gud sätta motorn igång. Vilket han ju heller inte

gjorde, tvärtom, han lät bilen gå sönder bara för det.

Men så är det folk ber.

Gode Gud, lät mig vinna på lotteri. Gode Gud, lät lille Gösta komma in i första klass. Gode Gud, lät det inte bli krig. I sista minuten ber man, utan att ha ordnat allt på förhand i den rätta andan, detta vis à vis kriget. Vis à vis lille Gösta och lotteri kan ingenting ordnas, men där ska man i alla fall be på annat sätt. Gud tar inte befattning med lotteri eller utombordsmotorer.

Alltjämt måste man säga sig det. Gode Gud, lät — nej, så får du inte tala, det är vidskepelse och hädelse. Fast nog blir det förlåtet, för det är så mänskligt. Hur djupa rötter ha vi inte i vår hedendom, anlag från blotande vikingar, det är väl det som dyker upp. Åttiosju procent barnslighet, för att tala amerikanska.

Men när det går mig emot, när allt står still och man bara har att vänta, vänta, då ser jag för mig en vassvik och i den en trilsk eller olycklig liten båt med fem tysta, förlägna människor av vilka en står framstupa och skruvar och oljar och jag hör mig säga helt plötsligt, från mitt inres mörker: »Gode Gud, laga så att motorn går!»

VERA v. KRÆMER.

JULKLAPPAR I MODETS VÄRLD

NÅGRA NYA TREVLIGA IDÉER.

Slips i färger till en vit blus är chic.

EHURU JULEN I VÅR JÄKTANDE tid icke längre förmår behålla sin plats som centrum för flera månaders ömma tankar och trägna bestyr, är julfirandet dock för de flesta av oss förknippat med alltför ljusa och varma minnen för att vi skulle vilja på allvar släppa dess traditioner. Vi kunna väl komma överens med våra anhöriga om att inskränka julklappskorgens innehåll, tala om att vi inte ha tid att sy, inte råd att köpa några presenter, men när det kommer till kritan, känna vi ändå behovet av att med någon liten sak understryka vårt varma hjärtelag i juletider.

Att välja julklappar åt familjens småtingar är det minsta bekymret. De respektive ungdomarna bruka redan någon gång i december anbefalla sina pappor och mammor studiet av utförliga och innehållsrika »önskelistor». De veta vad de vilja, i den saken lägger sig alltså ingen tidnings-skrubent.

Även när det gäller att uppvakta syster, mödrar, kvinnliga vänner, blir svårigheten närmast ett embarras de richesse. Det finns så många små behändiga bagateller, som en dam kan sätta värde på och ett par konstförfarna händer trola ihop utan att behöva gripa djupt i börsen.

Mycket omtyckta ha efter en lång tids glömska och förnedring korsstyngsarbetena åter blivit. De gamla vackra stramaljmotiv från farmors och mormors dagar, som väl ännu ligga kvar i mången pietetsfull husmors gömmor, kunna nu få krypa fram i ljuset igen och monteras till kuddar och små sirliga pallar. Eller man griper sig an med ett nytt stramaljarbete — det hör till det allra roligaste i handarbetsväg — och syr t. ex. en liten väska med kulörta stålparlor på ett sidenband. Stramaljen tages bort, bandet vikas — tredubbelt, så att

Grevinnan Marg. von Schwerin ger Iduns läsarinna följande julklappsförslag, där var och en säkert kan finna något för sig. Samtliga förslag finnas utförda på Märthaskolan.

väskan får lock — sys ihop, förses med snodd i kanten och knäppes med en knapp. Ett litet stramaljbroderi i matta stålparlor anbragt på ett smalt band att ha runt halsen passar också bra som gåva till en äldre dam.

Av crepe de chinelappar kan man på enklast tänkbara sätt förfärdiga trevliga slipsar. En rak bit klippes av på snedden i bågge ändar och förses sedan med tvärlåar (även de skurna på raken). Slåarna

Chrysantemum av crepe georgette.

Pärloväska sydd på stramalj.

stickas fast på maskin. Inlägg är överflödigt och tjänar endast till att förta slipsens smidighet, men stoffet bör vara av fast, god kvalitet. Bäst är att icke använda kontrasterande färger utan hålla sig till varandra näraliggande nyanser; vackert, diskret och verkningsfullt bruka gula, bruna och beigefärgade schatteringar bli.

En icke alltför banal blomma under denna på blommor kräsna vintersäsong är en chrysantemum i färg med toiletten, eller möjligen något djupare i tonen. Materialet bör vara georgette, och man syr remsor från avigan och vänder. Det säger sig

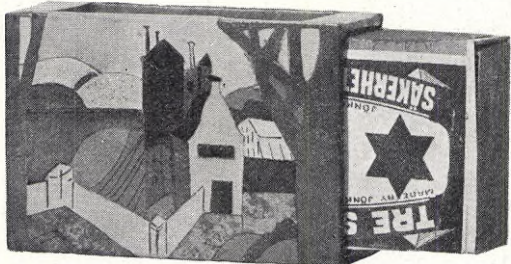
själv, att ett sådant arbete måste utföras med största omsorg.

Vill man kosta på en så pass ståtlig present som en schal, så förser en dagens mod med många nya idéer. Dels företer den rundskurna formen, som synes å bilden, en förut okänd variation, dels användes ofta den effektfulla metoden att inte knyta silket utan tråda det, så att själva tyget får ett mönstrat bräm. En trevlig idé är också att en fyrkantig schal försedd med frans runt om klippes upp i mitten. Resultatet blir cape-artat — mycket klädsamt för den som förstår den ingalunda lätta konsten att bära upp en schal. En given vinst är att denna modell inte glider av som de vanliga schalarna för sed hava.

Våra herrar äro och förbli (när det gäller hemgjorda julklappar) vårt största bekymmer. Den överklädda tändsticksasken, som monterad med sidenmoiré och metallband gjorde ett väl feminint intryck för att taga sig bra ut i ett röktrum, kan få en för det manliga sinnet mera tilltalande skepnad, om den arbetas i skinn. Till en vanlig stor tändsticksask gör man ett fodral av tjockt papp, som fästes tillsammans med fina nubbar. Sedan kommer det spännande värvet att av små skinnbitar i bjärta kulörer puzzleartat foga ihop ett mönster. Man klistrar direkt på pappan med Fix. Lådet vikas in runt alla kanter. Den skicklige konstnären skjuter så in tändstickslådan i pappersfodralet, konstaterar med stolthet huru detta passar så precis, att plånet stannar inne och endast själva asken kan skjutas ut och in, och kan taga åt sig äran att ha åstadkommit en verkliga både trevlig och billig julklapp.

En rundskuren schal draperas lätt.

Tändsticksask monterad med skinn.

Prenumerera på

IDUN 1929!

Naturligtvis skall Ni prenumerera på Idun för 1929, Sveriges äldsta och förnämsta damtidning. Med detta nummer följer ett inbetalningskort för prenumeration 1929, som ifylles och sändes till Iduns exp. Prenumeration kan också verkställas i närmaste bokhandel eller postanstalt.

Helt år uppl. B kr. 15:—
 Halft år " " " 8:—
 Helt år " A " 17:—
 Halft år " " " 9:—

Potatis, stekt i REYMERHOLMS KRONOLJA

är en delikatess. Alla förståndiga husmödrar underlåta ej att göra ett första försök. Begär kokbok hos Eder handlande eller från oss.

Pris i Sverige:

1/4-litersburk Kr. 0.65
 1/2-litersburk Kr. 1.10
 1-litersburk Kr. 2.00

Pris i Finland:

1/4-litersburk Fmk. 7.50
 1/2-litersburk Fmk. 12.00
 1-litersburk Fmk. 22.00

REYMERHOLMS GAMLA INDUSTRI A. B.
 HELSINGBORG

DERAS JULKLAPPAR

EN GLIMT UR JULMARKNADEN.

Här ses några förslag ur julmarknaden för olika familjemedlemmars julklappar — kanske de kunna ge en ledtråd i julklappsbekymren.

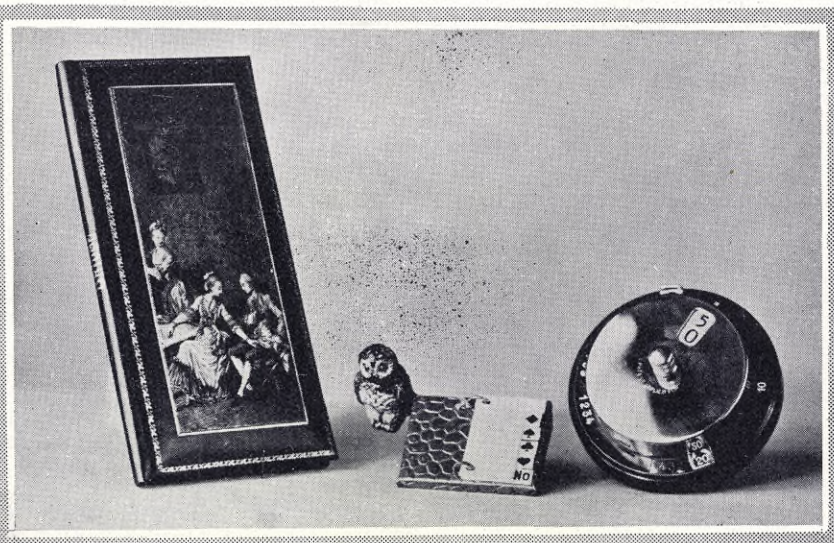
En liten svart prinsessa är som skapad att fullända den lilla minstas kanske mer civiliserade dockfamilj. (N. K.)

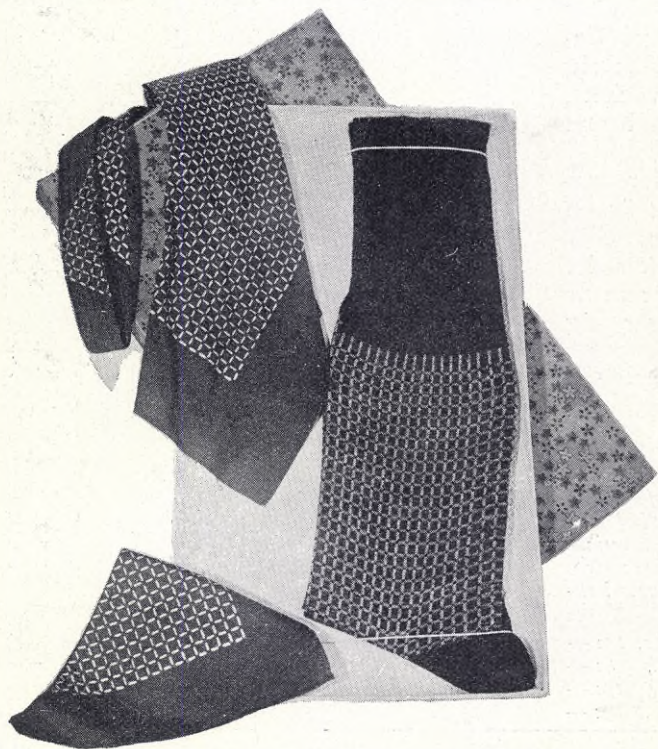
Det kan hända att det blir snö under skidan i jul och då måste man ha något att lysa upp landskapet med. (Paul U. Bergs tröm.)

En lika rolig som instruktiv leksak för mannen under tonåren — en fullt utrustad brandbil med nästan levande gubbar. (N. K.)

Bridgen är många mörka vinterkvällars räddning. Utom kort behövas alltid en protokollbok, en trumfmarkerare och en hjälp vid påängberäkningen. (Paul U. Bergström.)

Utgående från förnekade faktum att mannen är kokett är strumpor, näsduk och halsduk i samma färg och mönster en utmärkt lösning på det eviga problemet: vad skall jag ge honom? (N. K.)

En välkommen present för värdinnan att variera alla helgens bordsutstyrslar med — duk och servetter av benfärgat konstsilke med mönster i olika kulörer. (Paul U. Bergström.)

DET STORA BRÖLLOPET

FOLKE BERNADOTTE OCH HANS
BRUD I NEW YORK.

*Till vänster: Brud och
brudgum, fotograferade
på "Gripsholm".*

*Till höger: Bruden i
sin bruddräkt av vit
sammet och äkta spetsar,
drottning Sofias
brudslöja och krona av
bergkristall, en gåva av
brudgummen.*

*Nertill: Greve Folke
Bernadotte, hans brud
och hennes föräldrar,
mr och mrs Edward
Manville, på Gripsholm
efter ankomsten till
New York.*

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

ELIN LINDHAGEN.
F. Schönmejr, Stockholm. Änka efter justitierådet fil. d:r C. A. Lindhagen. 85 år den 17 december.

MARIE von HAUSS-WOLFF.
F. Berg, Båstad. Änka efter postmästaren Conrad von Hausswolff, Båstad. 80 år den 17 december.

INGEBORG HAZELIUS.
F. Fosser, Stockholm. Änka efter direktören Hjalmar Hazelius. 65 år den 17 december.

ANNA HÄGGBOM.
Fröken, Stockholm. Ledarinnan av Sthlms lärlings- o. yrkesskolors kurser i barnavård. 65 år den 17 december.

BERTA ENWALL.
F. Borgström, Västerås. Änka efter komministern Fritz Enwall, Muskö. 60 år den 3 december.

MARIA von ROSEN.
F. Tamm, Stockholm. Änka efter förste hovmarskalken greve August von Rosen. 60 år den 14 december.

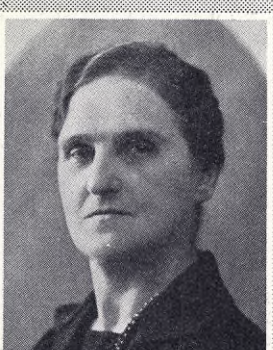
ALIDA BERGQVIST.
F. Holsten, Lund. Maka till rektorn vid Dövstumskolan i Lund Johan Bergqvist. 60 år den 15 december.

ALICE EKSTEDT.
F. Bildt, Enköping. Maka till järnhandlaren Axel Ekstedt, Enköping. 60 år den 15 december.

EMILIA JOHANSON.
F. Petri, Falköping. Maka till häradshöv. i Vartofta o. Frökinds doms. A. Johanson. 60 år den 15 december.

ANNA DAHLGREN.
F. Wijkman, Äppelvik. Änka efter komministern L. Petrus Dahlgren, Runhällen. 60 år den 19 december.

ANNA GAGNER.
F. Malmros, Stockholm. Änka efter civilingenjören Gustaf Gagner. 60 år den 19 december.

SIGRID WALLDÉN.
F. Curtz, Svalöv. Maka till direktören J. N. Walldén, Svalöv. 55 år den 12 december.

ESTER SVALLING.
Fröken, Stockholm. Gymnastikdirektör. Lärarinna vid Gymn. centralinstitutet. 55 år den 18 december.

ANNA RAHMN.
F. Löfås, Göteborg. Maka till grosshandlaren Otto Rahmn. 55 år den 19 december.

HULDA AXÉN.
F. Osterman, Malmö. Maka till köpmannen Frans A. Axén, Malmö. 50 år den 9 december.

SELMA FREDRIKSON.
Fru, Stockholm. Innehavarinna av firman Bredenberg & Co. 50 år den 11 december.

MARGRETHE von BAHR.
F. Jönsson, Måhlby, Skebo-kvarn. Maka till godsägaren Gustaf von Bahr. 50 år den 14 december.

HANNA LILJEBÄCK.
Fru, Stockholm. Maka till boktryckaren Hjalmar Liljebäck, Stockholm. 50 år den 14 december.

MARIA HASSELROT.
F. Braun, Hällstad, Älme-stad. Maka till kyrkoherden i Hällstad C. A. Hasselrot. 50 år den 15 december.

INGEBORG KROON.
F. Pontén, Ekeberga, Kosta. Maka till kyrkoherden i Ekeberga Josef Kroon. 50 år den 19 december.

Engelska frukostkex.

300 gr. vetemjöl,
2 tsk. Rumford bakpulver
1 msk. socker

125 gr. smör el.
margarin
2 dcl. kall mjölk.

Beredning: Alla ingredienserna arbetas tillsammans på bakbordet. Degen kavlas ut till en tunn kaka och denna naggas. Med runt mått uttagas kex, dessa läggs på plåt och gräddas genast i varm ugn. De serveras med smör och marmelad.

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STHLM - BRUNKEBERGSTORG 24

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Establerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
Patent n:o 57402.

Införda offert och beskrivning från
GEMLA FABRIKERS A.-B.
— DI Ö —

Glansing

för putsning av finare
LÅDESKOR, så-
som **BOXKALV**,
CHEVREAU,
LACK etc. och för
alla färger: **svarta**,
bruna, **gula**, **röda**, **vita**,
grå, **beige-färgade** etc.

GLANSING putsar skorna fina,
så att de som solen skina.

Säljes överallt.

1/2 fl. kr. 1:25, 1/4 fl. kr. 0:75

IDUNS

telefonnummer

Norr 16 02

Norr 61 47

för prenumeration 1929

Flickböcker.

En rundvandring i bokhandeln.

FLERA AV ÅRETS FLICKBÖCKER SKILJA sig i visst avseende från den jolmiga och sötslika typ som i decennier dominerat på området. Den moderna ungdomen har tagat in i genren, det är ofta något friskt, käckt och muntert över skildringarna. Så är t. ex. fallet med M. Jäderin-Hagfors *Flickorna på Uppåkra* (Hökerbergs), historien om hur några duktiga flickor rädda hela familjen från undergång genom att slå sig på lantbruk, trädgårds- och hönsskötsel. *Fröken Pigg i overall* av Irma S:t Cyr (Hökerbergs), berättelsen om en Rimforsaflicka som — märkvärdigt nog i våra tider — väcker oerhört uppseende genom den overall hon går klädd i under arbetet, och slutligen Birgit Langes *Anne-Marie flygfärdig* (Gebers förlag), där vi möta de gamla vännerna från i fjol, Anne-Marie, Lars-Petter och Nils jämte åtskilliga andra moderna ungdomar. Att dessa böcker kunna sägas stå på ett högre plan än våra vanliga flickböcker innebär ej, att de i fråga om karaktärsskildring och litterärt värde representera något jämförligt med det bästa på området, t. ex. åtskilliga av Ethel Turners och Kate Douglas Wiggins böcker. Dessa gripa tag i läsaren på ett helt annat sätt och röra sig ändå på områden, som göra dem fullt tillgängliga och lockande för barn. Birgit Langes första bok väckte förhoppningar om att hon skulle kunna ge svensk ungdom något av klassiskt värde, men därhän när hon ej i *Anne-Marie flygfärdig*, trots att hon i denna tydligt visar, att hon äger förutsättningar att ge verkliga karaktärsskildringar. Det vore skada, om Birgit Langes obestridliga begåvning bortplottades på relativt obetydliga saker.

I viss mån gäller det ovan sagda om större friskhet även Elisabeth Kuylenstjerna-Wensters *Det stora beslutet*, men den vanprydes av nonchalans i fråga om språket (Åhlén & Åkerlund).

Nykter, frisk ungdom möter man också i en av Fritzes flickböcker, Marga Rayhs *Helma von Rosens* underbara resa. Uppslaget i denna bereder också någon omväxling. En ung, fattig adlig flicka får tillfälle att som sällskapsdam göra långa resor med en nyrik fru i sällskap med en annan ung flicka. Icke minst sympatiskt är det sätt, varpå de unga damerna av sin beskyddarinnas godhet övervinns, så att de för hennes goda karaktär glömma hennes mindre fina seder.

Den andra av Fritzes flickböcker, Ethel Cook Barretts *Glädjens hemvist*, är av en äldre typ: det åskliga barnet, som övervinns alla de äldre i sin omgivning och kommer dem att försonas och tina upp. — Men blir det ej trötsamt även för barnen att en hel bok igenom läsa sitt eget ofullkomliga språk?

En flickbok av mycket gamla anor och som märkligt nog kan, enligt min erfarenhet åtminstone fullt tävla i popularitet med nyare böcker, är M. Cummins *Lykttändaren*. Den föreligger på Diakonistyr. förlag i ny värdad översättning av A. Cronhielm.

Hur mycket högre våra bästa svenska flickseder stå i jämförelse med de danska får man en föreställning om genom att läsa den mycket prisade Ingeborg Vollquartz' sista alster *Anna Lisa*. Den där skildrade unga flickan torde förefalla svenska flickor alldeles för väpig (Åhlén & Åkerlund).

Dorothea Moores *En flicka med ruter* i visar, att när de flicktyper, som skildras, äro hurtiga och friska, så kan inte ens det förtaga bokens värde, att den är skriven efter ganska känd schablon. Unga flickor i 13—15 års-åldern komma att med samma livliga intresse läsa om kricket-tävlingar och lumpen hämnd från småaktiga kamrater (Bonniers).

En bok för något yngre flickor Frida Åslunds *Frida i Per Nils gården* förtjänar också i hög grad vitsordet frisk och trevlig. Den utgör fortsättning på *Folke* och *Frida*. Båda böckerna handla om barn,

IDUN

Mästernammsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: kl. 9—5 | Expeditionen: kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. | Uppl. B.
Praktupplagan | Vanl. upplagan

Helt år 17:— | Helt år 15:—
Halvt år 9:— | Halvt år 8:—
Kvartal 4:50 | Kvartal 4:25

ROTEN

och upphovet till de i våra dagar så vanliga företeelserna håravfall och begynnande skallighet — nämligen mjällbildning och torr huvudbotten — försvinna inom kort fullständigt vid daglig, omsorgsfull behandling med

WATZINS
Keratinhårvatten och Keratinsvavelpomada

Ha vid av leg. läkare kontrollerade försök visat sig öka hårväxten med ända till 15,6 % vid behandling varannan dag.

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles *välsmakande, stärkande och stimulerande*, rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Ett glas avkyld *Mugnier* före maten ersätter brännvinet, samtidigt som det ger måltiden en viss kulturell prägel. Till kaffet har man i *Amusette Mugnier* en typisk pariserlikör, som tillredes av 3/4 *Mugnier*, 1/8 halvsöt sherry och 1/8 Grenadine, vilket allt erhålles utan restriktioner å alla systembolag i landet.

Kr. 3:50 pr 1/1 but., kr. 2:40 pr 1/2 lit.

9 diplomes d'honneur.

56 guld- o. silvermedaljer.

Nu vet jag, vad jag skall önska till julklapp!

Naturligtvis ett presentkort från Twilfit, Nybrog. 11, ty då kan jag från Stockholms finaste och mest välsorterade specialaffär själv få utvalja eleganta underkläder av alla slag, morgonrock, corselett, korsett, höfthållare, strumpor eller handskar.

Praktiska

Nyheter!

SLOTTSSENAP

på hushållsglas i 3 storlekar.

KUNGS-ÄTTIKA

KUNGS-VINÄTTIKA

på karaffer.

Äro marknadens förnämsta fabrikkater.

Guldmedalj 1924.

A.-B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

Franska
Rivierans
pärla

MENTON Säsöng
Oktober—Maj

10 min. från Monte Carlo

Bästa tänkbara läge mellan hav och berg med Europas mildaste klimat. Fullt upp med alla slags förströelser. Fördelaktigaste utgångspunkt för utflykter.
Tennis — Golf — Bad alla årstider.

Upplysningar genom: "Syndicat des Hoteliers",
Pavillon Mentonnais, Menton A. M. Frankrike.

Amatörer

Lär Eder sjunga hos G. v. Sydow.
39 Birg. Jarlsгат, Sthlm. Tel. N. 5225.
Moderata avgifter.

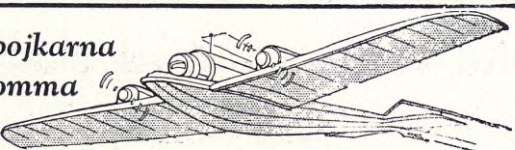
MINIATYR
SPARKASSE
BÖCKER
AV SKINN

TILLHANDAHÄLLES
VID INSÄTTNING A
SPARKASSERÄKNING

SYDSVENSKA BANKEN

Meccano-pojkarna
av idag komma
att bygga
luftskeppen av imorgon

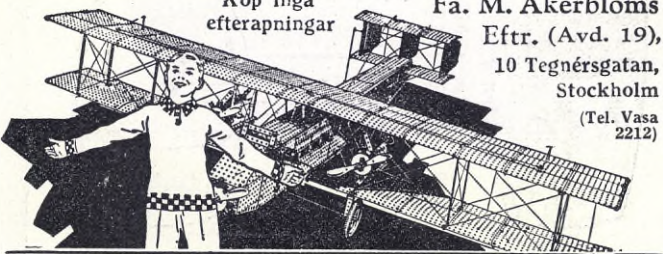

De män, som skola konstruera och föra framtidens luftskepp, äro MECCANO-pojkarna av idag, som lära sig principerna för modern ingenjörskonst genom att bygga modeller av teknikens allra förnämligaste produkter—aeroplan, lokomotiv, automobiler och hundratals andra. Endast MECCANO är gott nog för en pojke, som sätter sin stolthet i att kunna något om maskiner, ty MECCANO är det enda konstruktionssystem, som är byggt på verkliga ingenjörsvetenskapliga principer.

Meccano-utrustningarna äro i år större och bättre än de någonsin varit. Bed Eder försäljare att berätta något för Eder om de senaste förbättringarna.

Meccano-utrustningar erhålles i varje järn- och leksaksaffär från Kr. 4.75 till Kr. 460.00

Köp inga
efterapningar

MECCANO

Fabrikant:
Meccano Ltd., Liverpool, England

General-Agent för Sverige:
Fr. Frémineur, 1 Rue des Bogards,
Bryssel, Belgien

som på 1880-talet växa upp i Umeå och ge utom ovanligt bra barnskildringar kunskap om forna tiders liv i nordliga bygder (Folkskol. Barntidn.).

L. M. Montgomerys nya *Anne-bok*, *Marilla*, som kommit mig till handa i sista stunden, hinner jag i detta sammanhang endast nämna. (Gleerup.)

När man ser hur en del av våra dagars ton-årningar, som i skolorna fått hägen för historia väckt, med intresse, ja förtjusning läsa om och om t. ex. baronessan Orcsys revolutionsböcker, så kan man ej låta bli att önska, att en sådan bok som *Lädermasken* av samma förf. (Svensk lärartidnings förlag) finge bland deras julklappsböcker ersätta någon av de vanliga flickböckerna.

MARIE LOUISE GAGNER.

Med Idun till Medelhavet.

En trevlig sällskapsresa.

VEM SKULLE INTE VILJA TILLBRINGA en månad på Medelhavet just då vår svenska vinter börjar sjunga på sista versen, så att man är ganska trött på den? Och vem skulle inte vilja se alla de berömda platserna kring Medelhavet?

Jo, nog vill man och kanske har man både tid och råd, men att fara ensam lockar inte. Endast den som är mycket resvan vägar sig på den saken och då mera sällan för nöjes skull. Men sällskapsresan undanröjer alla en ensam resas nackdelar. Och därför har Idun inbjudit sina läsare att delta i en sällskapsresa på Medelhavet under instundande mars månad. En som vi hoppas och våga förutspå angenäm och lärorik resa.

Resan kommer att starta från Stockholm via Trelleborg den 3 mars, alldeles lagom för att färden skall företagas under den tid, då den lämpligaste väderlek brukar råda i Medelhavsländerna. Från Nordens eftervinter kommer man till Södersnäs. Resan går via Italien med Atlantångaren Lüt-zow över Medelhavet till Konstantinopel, Athén och därefter till Jerusalem, varifrån man vänder tillbaka över Egypten, allt enligt här nedan mera detaljerad plan:

Söndag 3 mars: Kvällståg Stockholm—Trälleborg.

Måndag 4 mars: Morgonfärjan Trälleborg—Sassnitz. Till Berlin. Nattåg till Friedrichshafen.

Tisdag 5 mars: Över Bodensjön till Romanshorn och Zürich. Ankomst på kvällen till Lugano.

Onsdag 6 mars: I Lugano. Utflykter.

Torsdag 7 mars: Till Milano, besende av staden. Tåg till Genua.

Freitag 8 mars: F. m. rundtur i Genua. E. m. avresa med båten "Lüt-zow".

Lördag 9 mars: På havet invid italienska kusten.

Söndag 10 mars: F. m. ankomst till Messina. Besende av staden. Med extratåg utmed kusten till Taormina. Vidare till Catania. Avresa med båt på kvällen.

Onsdag 13 mars: Färd genom Dardanellerna och ankomst till Konstantinopel.

Torsdag 14 mars och Freitag 15 mars: I Konstantinopel. Rundfärder i staden. Utflykter.

Söndag 17 mars: Ankomst till Athén. Besende av staden.

Måndag 18 mars: Avfärd från Athén med kurs till det Heliga landet.

Onsdag 20 mars: Ankomst till Haifa. Bilfärd till Carmelberget och Nazareth. Färd till Tiberias vid Genezarethsjön. Nattuppehåll i Tiberias.

Torsdag 21 mars: Bilfärd genom Israels slätt till Jerusalem. Besende av Jerusalem.

Freitag 22 mars: I Jerusalem. Utflykter till Betlehem, Rahels grav och Oljeberget. Bilfärd till Jericho, Jordan och Döda havet.

Lördag 23 mars: I Jerusalem.

Söndag 24 mars: Tåg från Jerusalem genom öken till Suezkanalen och Kairo.

Måndag 25 mars: I Kairo. Rundtur i staden. Nilfärd.

Tisdag 26 mars: Egyptiska museet med Tutankhamons föremål. Till Pyramiderna och Sphinxen.

Onsdag 27 mars: I Kairo. E. m. tåg till Port Said och avresa med båt.

Lördag 30 mars: Ankomst till Korfu. Rundfärd. E. m. avresa.

Söndag 31 mars: Ankomst till Cattaro.

Tisdag 2 april: Ankomst till Venedig. Besende av staden.

Onsdag 3 april: Genom Alperna—Brenner till München. Nattåg till Berlin.

Torsdag 4 april: Hemresa Berlin—Sassnitz—Trälleborg.

Priserna, som inkludera alla utgifter från Trelleborg och åter, såsom biljetter, vivre, inträdesavgifter, bagagetransport, drickspengar, äro alternativet

Allt
gott
folk.

både unga och gamla, friska och sjuka, alla behöva *Frukt-salt-Samarin*. I staden eller på landet, i hemmets lugn eller ute på resa, överallt är *Samarin* lika oumbärlig.

När arbetslusten fattas, när dåsigheit och olust inställa sig, tag ett glas härligt brusande *Samarin*, ty intet är så stimulerande till energi. Det verkar välgörande och skyddande och giver hela organismen en genomgripande rensning från otjänliga ämnen; ett huvudvillkor för kroppens sundhet och välbefinnande.

Frukt-salt-Samarin
HALLER FYSIKEN FIN

Samarin kostar kr. 2,50 pr fl. och säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Willumsens
Likörextrakter
-överlägsna
i kvalite-

M. ZADIGs

Divi Hud-
Crème.

Den crème som huden tarvar.
Skönhetsbevarande.

M. ZADIG, Malmö.

H. M. Konungens Hovleverantör.
Nederlag i Stockholm, Brunkebergsg. 4.
Nederlag i Göteborg: Chalmersgatan 20.

Ett Presentkort
från

Alltrafik Resebureau

är en originell julklapp och t. o. m. fördelaktig, enär den lämnar 3 % rabatt vid deltagande i en av Alltrafikens olika sällskapsresor på bröllops- och rekreationsresor etc. Begär program över resor till *Egypten* och *Det Heliga Landet*, Indien och Ceylon samt Medelhavskryssningar. 3 v. resa till Rivieran, Schweiz' vintersport, Italien, Dalmatien, Nordafrika, Marocko, Kanarie-öarna, med "Kungsholm" till Västindien, Nilresor m. fl.

Alltrafik Resebureau,
Sthlm, Hämng. 14, N. III 55.

1) kr. 1.485 för I klass färja och II klass tåg,
2) 1.290 med III klass tåg i Tyskland, Schweiz,
Österrike och delat hotellrum.

Önskas särskilda förmåner vad beträffar hytter,
sovplatser och rum framställas dessa till Idun och
extra avgift erlägges för dessa speciella arrange-
mang.

Alla hotell äro förstklassiga och atlantångaren
Lützwow är en bekväm och behaglig båt. Färdledare
och en representant för Idun medföljer på hela re-
san, så ingen behöver oroa sig för resebekymmer:
biljetter, hotell, bagage, allt detta, som brukar vara
besvärligt ordnas av färdledningen. Passviseringar
ordnas även genom Idun och betalas av färddelta-
garen; de svenska passen avlämnas på Idun, var-
efter alla viseringar ombestyras.

Anmälan om deltagande i resan ställes personligen
eller per post med uppgivande av tydligt namn och
adress till Iduns red. senast den 1 februari 1929.
Vid anmälan erlägges en handpenning på kr. 300:—,
resten av beloppet inbetalas 14 dagar före resans
anträdande.

För ytterligare uppgifter om Iduns sällskapsresa
vänd Er till Iduns red., där man står till tjänst
med alla upplysningar.

En andlig ledare.

(Forts. fr. sid. 1271.)

ingen druva, ingen druva
läska kan din andes kval.

Drömliv har som bekant varit en vanlig
erotisk dikt, innan den blev till den idea-
litetens strålande dityramb den nu är, och
riddar Erland i Singoalla slutar till sist efter
sina förirringar som eremit. Religiositeten
hos den senare Rydberg består inte längre,
som hos den tidigare, huvudsakligen i läng-
tan efter världsförklaring; han inser nu-
mera tillvaron inom oss av ett »urtidsdjur»,
som vi icke kunna slippa ifrån annat ge-
nom en brytning, en »frälsning» från det
förflutna.

Men för de nya idealen tappar han ej
bort de gamla. »Romantik» och »Upplys-
ning» — de båda bröderna som kämpa
om herraväldet i enskilda själar likaväl som
i historiens tidevarv, förståndsriktningen
och fantasiriktningen, antiken och medel-
tiden — de hade båda behållit sitt grepp om
Rydbergs själsliv, och hans senare livs-
åskådning kan därför sägas vara en sam-
mansättning av motsatser, som oupphörligt
konfronteras med varandra. Även ro-
mantiken behåller hos honom alltjämt det
liberala inslaget och hans gamla naturveten-
skapliga inställning lever kvar, fast i Paulus-
mystikens lyssnande till »Naturens suckan
efter förlossning».

Är detta »förgårdskristendom»? I så fall
förtjänar all religiositet, som strävar till
förmälning med tidens kultur, detta namn,
och den kallas så också, särskilt inom de
kristidsriktningar på det religiösa området,
som i nutidens Tyskland växa upp som
svampar ur jorden. Misströstan om att kun-
na nå vetenskaplig sanning på det religiösa
området har i alla tider brukat sluta med
att man vänder vetenskapen ryggen och
hamnar i det paradoxala, där man tror,
därför att det är orimligt. Men att hugga
av knuten är ingen lösning, och så länge
vi befinna oss i en värld av natur och
ande, lära vi inte i längden kunna hindra
dessa från att sträcka sig emot varandra,
om det också ter sig bekvämast för oss
att så länge som möjligt hålla dem på
skilda plan inom vårt själsliv. Det är in-
för den nuvarande långa vinternatten på
det andliga området, som vi få vara sär-
skilt tacksamma för den kulturoptimismens
ljusstrimma som växer upp i Viktor Ryd-
bergs fotspår. Dess ledning behöva vi
bättre nu än 1895, då han dog.

Iduns julnummer

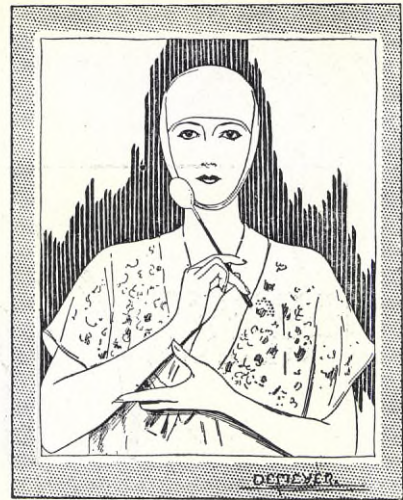
medföljer detta n:r av Idun gratis till alla
prenumeranter. Lösnummerpris kr. 1: 50.

Man kan inte bota grova porer

— icke heller dölja dem —

genom att lägga på lager av smink.

Vad skall man göra för en grov hy?
Denna fråga ställes till Elizabeth Arden
av dussintals kvinnor varje dag. Och
Elizabeth Ardens svar är alltid "Var inte
tillfredsställd med att helt enkelt täcka de
grova porerna. Att lägga på lager av smink
har aldrig visat sig vara något botande me-
del, man måste gå till roten av det onda".
Och Elizabeth Arden beskriver den veten-
skapliga behandlingen av denna vanliga
hudåkomma. Hon rekommenderar först
och främst att största vikt lägges vid tvätt-
ningen av ansiktet. Tag en bomullsudd,
vrid ur den i kallt vatten, fukta den med
Ardena Skin Tonic, doppa den i Cleansing
Cream och tvätta därmed ansikte och hals.
Härigenom avlägsnas allt damm och alla
orenheter som utvidga och svärta porerna.
Sålunda avlägsnas orsaken till de grova po-

terna. Tag sedan en ny bomullsudd, fukta
den med Skin Tonic och klappa ansikte och
hals raskt med denna. Det hastiga klapp-
andet framkallar en livlig cirkulation, som
gör huden klar och frisk. Den lätta sam-
mandragande förmågan hos Skin Tonic
drager ihop de öppna porerna.

Elizabeth Arden rekommenderar dessa preparat för hudens vård i hemmet:

Ardena Hudstärkningsmedel (Ardena Skin Tonic). Stär-
ker, ger fasthet åt samt återskänker huden dess vithet.
Ett mildt blekande och sammandragande preparat att an-
vändas samtidigt med och efter Cleansing Cream för att
stimulera cirkulationen samt göra huden klar och ren.
Kr. 4.—, 9.—.

Purgerande Crème (Cleansing Cream). En lätt, ren
crème, som smälter av ansiktets värmen, tränger ned i po-
rerna, där den upplöser och avlägsnar alla de orenheter,
som annars förorsaka pormaskar och skrovlighet. Upp-

mjukar och utjämnar huden, samt gör den jämn och
mottaglig. Användes varje morgon och kväll såsom ett
första steg i behandlingen av ansikte och hals. Kr.
4.50, 8.—.

Crème mot rynkor (Anti-Wrinkle Cream). En närande
och sammandragande crème. Dess mjuka fyllighet beror
på att ägg använts vid tillverkningen. Den utfyller
fina rynkor och given huden en jämn och fast yta. Ut-
märkt för en eftermiddagsbehandling i hemmet. Kr. 4.50.

Elizabeth Ardens Venetianska toilettpreparat försäljas hos:

STOCKHOLM
A.-B. Nordiska Kompaniet

MALMÖ
Lejonets Parfumeri

GÖTEBORG
Parfumerie Olivia Pihlström,
Grand Hotel Haglund

ELIZABETH ARDEN

673 FIFTH AVENUE NEW YORK

ELIZABETH ARDEN LTD.

LONDON 25 OLD BOND STREET W1

PARIS

BERLIN

MADRID

ROM

Eftertryck förbjudes.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Bo-
utredningar och testamenten. Även
skriftliga förfrågningar.

Lämpliga julklappar

i alla prislägen.

Hemslöjdsförbundet

Kungsgat. 33 (S:a Kungstornet, n. b.).
Tel. Norr 55 80.

Hovmanicuristen

JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder till-
fredsställa de högsta anspråk.

Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

I BRÖLLOPSSKRUD

"Så vackert
brudpar!"

— hör man ofta utropas.

Ingenting förlänar
åt huden en sådan
charm och festivitas
som

YvY-Tvålen

— tvålen för alla — tvålen för Er.

Hemma till jul.

(Forts. fr. sid. 1276.)

skamsna, flackande ögon hon hade lidit så mycket för, offrat sina tre barn för?

I trängseln på gatan tog han hennes arm, han gjorde det utan vidare, det var väl det förflutnas makt, som kom över honom. Men vid denna alltför välkända beröring förnam hon ingen lyckokänsla som förr. Hon kände avsky för denna man som en gång hade smekt henne och för honom själv kände hon endast förakt.

Häftigt befriade hon sig från hans tag. Han kände själv att det var pinsamt och frågade för att säga något:

— Hur har du det? Är du ond på mig? Och hon svarade med iskallt lugn:

— Nej, jag är dig närmast tacksam, för nu vet jag att jag kommer in i paradiset. Ja, ser du, för alla helvetets raffinerade kval kände jag de dagar och nätter jag väntade förgäves på dig. Farväl.

Hon sprang ifrån honom.

Sedan pinades hon länge av att veta honom gå i samma stad, men så småningom gick det också över. En lugn likgiltighet mot honom och en vemodig ironi mot henne själv kom över henne.

Hon hade tagit fel, och för det skulle hon lida resten av sitt liv; det var blott den gudomliga rättvisan och den kunde man inte göra någonting åt.

I fjol hade hon tillbringat sin jul ensam i denna våning. Minnen hade susat om henne, men det var mest minnen, som voro gömda långt borta — ljusa minnen från hennes äktenskaps första år. Hon hade suttit och talat högt med sig själv, druckit vin och skålat med sig själv för sina barn, också skänkt sin fränskilde man en vänlig tanke.

Hur hade han egentligen haft det dessa fem år? Hon hade inte talat med honom, men de sista två åren hade hon noga följt hans liv på avstånd. Han hade levt för sin advokatverksamhet och för sina barn. Ingen annan kvinna hade kommit in i hemmet.

Plötsligt reste hon sig i djup sinnesrörelse.

— Kanske känner han samma avsky och förakt för mig, som jag känner för den andre?

Hon led av denna tanke. Hon gick hastigt fram och tillbaka på mattan.

I hennes förra hem står nu julgranen tänd. Där sitta hennes barn och deras far, och över tröskeln dit vågar hon sig aldrig. Hon skall bara gå här mellan dessa fyra väggar som ett jagat djur. Alltid blygas, alltid lida och alltid tiga.

Hon hörde steg, lätta hastiga steg uppför trappan till vindsvåningen. Hon stannade och smålog bittert åt sig själv:

— Jag börjar höra spöken. — Men stegen stannade vid dörren och det ringde — en ängslig liten ringning. I ett var hon vid dörren.

— Vem är det? — frågade hon och kände själv att rösten stockade sig.

— Det är jag — ljud en klar flickröst. Hon slet upp dörren. På tröskeln stod hennes yngsta dotter med ett brev i handen.

— Det är från far. — Och hon räckte skyggt fram brevet till sin mor. — Det var bara — bara om — du ville — komma hem — hem till julafton?

Med skälvande händer slet hon upp kuvertet. Där stod blott en mening med ett frågetecken efter, om hon ville komma hem på julafton nu och alla julaftnar? Och en mening till:

Tyckte inte också hon, att de båda voro straffade nog och att de hade avtjänat sitt straff?

Hon kramade ihop brevet i handen och tårarna skymde hennes blick.

— Vill du? — frågade dottern, och hon drog sin lilla stora dotter intill sig och vätte hennes ansikte med tårar.

— Ja, jag vill, jag vill — ropade hon.

Plötsligt hörde hon sin dotters klara skratt.

— Släpp mig då, så skall jag hämta far.

— Hämta far? upprepade hon utan att riktigt förstå. Men dottern var redan utom dörren.

— Far och de andra två väntar nere i släden — kom det muntert nere från trappan!

NINA ARKINA.

ER BÄSTA
JULGÅVA

Lilla
elektriska

ALLT kan Ni sy,

stoppa eller laga på en Husqvarna symaskin. Den är helt enkelt oumbärlig i ett hem, där en duktig husmor finnes. Med den syr och lagar hon både sina egna och sina barns kläder, och den lämnar alltid samma vackra, jämna söm, oavsett vad slags sömnad det gäller, eller vilket tyg som användes. En Husqvarna inbesparar sömmerskan och betalar sig på kort tid.

Vill Ni alltså ha en symaskin, i vilken materialet är alltigenom svenskt — det mest gedigna, som finnes att få i världen — som har den mest ändamålsenliga konstruktionen, som är den enklaste att sköta, och som står sig år efter år utan reparationer, välj då en

Säljas av Husqvarna depoter och deras ombud på bekväma avbetalningsvillkor eller per kontant mot hög kassarabatt.

Husqvarna
SYMASKIN

HUSQVARNA VAPENFABRIKS A.-B., HUSKVARNA.

HÅLL ÖGONEN
PÅ VICKE!

Julklappen till nytta och nöje

varje dag året runt är den av specialister varmt rekommenderade F. Pauli's Ovicula. Vid julklappsuppköpen håll därför ögonen på Vicke och hans tvål.

F. Pauli's Ovicula skönhets Tvål

I trevliga kartonger om 3 eller 6 tvålar.

En svensk
herrgårdsroman

Birgit Th. Sparre
förf. till "Ett leende"

Gårdarna runt sjön

Pris 7: 50.

"— bör av envar som älskar herrgårdsromantiken, hälsas med verklig tillfredsställelse... het erotik och verkligt dramatiska episoder... underhållande, skriven med utmärkt berättartalang, känsla och humor på ett välformat språk."

(A. D. i B. T.)

"Stor rikedom på såväl humor som patos, fin känslig förståelse och vaken psykologisk blick kännetecknar denna bok. På ett rent av glänsande sätt har förf. här löst en svår uppgift."

(Fr. i Ulr. T.)

HUGO GEBERS FÖRLAG

Konstnärliga arbeten i läderplastik

såsom Skrivunderlägg och Portföljer.
Plånböcker, Bok- och Telegrampärmar,
Damväskor m. m.

ATELIER HERTHA
Drottninggatan 88 B¹ - STOCKHOLM
Telefon Norr 30 36

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av
Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg

Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vit-
varuaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm
& Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Om ni vore arbetslös...

(Forts. fr. sid. 1273.)

tror inte, att hon har stora utsikter att lyckas i något annat.

— Eftersom jag tycker om mat, säger hon, så tror jag naturligtvis, att jag passar till kokerska men det är nog misstag. Fördringarna är ju så stora — men kanske för husmanskost med mycket bluff. Och så kanske jag skulle duga till barnjungfru, för det tycker jag då att jag har absoluta anlag för. Riktigt små barn. De andra bleve jag kanske för farlig för...

Jag har ju tidigare försökt mig som lärarinna och suttit i bank men det är jag nog inte alls meriterad till nu och inte finns det heller några platser.

Men, suckar advokat Andén, jag får väl bli kvar i mitt yrke, för det ger ju levebröd, eftersom världen — tyvärr — är full av skilsmässor, dödsfall och brott.

En skulpttris med många planer.

Skulptrisen Olga Lanners hjärta blöder inför ordet arbetslös, men hon har så många möjligheter, så hon behöver nog aldrig bli arbetslös.

— Helst skulle jag vilja krypa in i en sandhåla som skogsväsen och knapra på dagdroppskarameller. Det känns verkligen bekymmersamt för mig med denna efterblivenhetskänsla som alltid vill följa mig — när man som jag med förkärlek helst lever i en tid två och ett halvt tusen år tillbaka i tiden helt plötsligt blir tillfrågad: »Vilket yrke jag skulle välja för att försörja mig om jag helt plötsligt bleve arbetslös.» På den tiden var gudskelov termen »arbetslös» ännu ej uppfunnen och ingen mänsklig varelse hade en tanke på att uteslutande »försörja sig». Man brann av iver att övervinna en värld av svårigheter.

Det är därför jag nu med blödande hjärta står inför vår tids allra hemskaste ord »arbetslös» då det är min kärlek till arbetet som förmått mig att f. n. utöva 40 olika yrken.

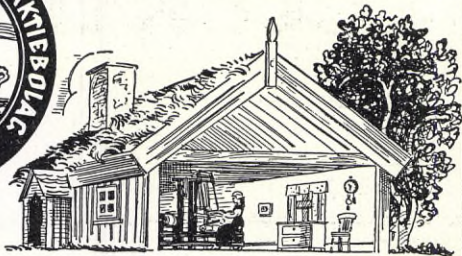
Skulle det gälla att uteslutande försörja mig skulle jag sätta upp skönhetsinstitut. Dock ligger det mitt hjärta närmast att försöka mig på arkeologi i Grekland.

A. O.

(Teckningar av Annie Bergman.)

Behåll i minne:
begär Marks linne!

Bästa linnet nu som förr

kommer från Kungsäter, Marks härad. Modern storindustri har framsvurit ur den uråldriga hemvävningen, men varan är alljämt marknadens främsta. Marks linnevaror äro klätfria och behålla därför efter tvätt samma fasthet och förnäma utseende.

MARKS

HANDDUKAR och DUKTYGER.

MARKS LINNEMANUFAKTUR AKTIEBOLAG, KUNGSÅTER

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Hallå!

lilla pappa,

jag glömde
alldeles att sätta upp

presentkort på Idun

till mamma

som nr 1 på julklappslistan!

Cissi Olsson i "Coppelia". (Almberg & Preinitz, foto.)

Coppelia, Délibes gamla balett, som visst en gång stått på invigningsprogrammet för vårt operahus, har piffats upp till julkost för 1928 i samma lokal. Och det är en ganska behaglig kost, lämplig för den samlade familjen. På sina ställen spirituellt om också positivmusik och en effektiv och lustig andra akt. Jan Cieplinski, som övat in baletten, hade heder av sitt verk och sina elever — ibland blev det nog lite för mycket duk-tig elevföreställning, men det båd-
dar ju gott för framtiden. Cissi Olsson har inte "det" som dansös, men f. ö. har hon nästan alla idealiska förutsättningar för sin bana och hon gjorde balettens huvudroll med både humor och skicklighet. Men Elly Holmberg tjusade oss helt. Och hennes make i den gamle dockmästarens roll hade en av sina mest lyckade kvällar. Balettens älskare Nils Östman — en av de mest sympatiska be-kantskaper vi gjort i det facket, en balettälskare utan choser. Hr Sandberg dirigerade den franska baletten med tysk must.

E. N.

*

För att vara made in U. S. A. var stilen i "Inför världens an-
lete" förbluffande strikt genom-förd. Därmed menas den rent yttre stilen, miljö, kläder och ak-törernas lätta maskering i 1820-tal. I den inre stilen lyste dock upphovsorten fram och icke för-delaktigt. Det blev teater även där det inte skulle vara det. Pola Negri är vacker, vulgär och vir-tuos, hon kan spela men inlevelsen våga vi ej garantera. Nils Aster skön och trovärdig, kan bli mera.

B. A.

*

Jag förmodar att "Den andres barn" i annonserna kallas "en rysk märkesfilm, gripande, stor, direkt ur Livet". Det stämmer bitvis i de bitar, där Anna Sten talar filmens tysta språk. Resten var prop-aganda, vilket vi äro vana vid

När julbaket lyckas bra

har husmodern ett extra glädje-
ämne till helgen.

Vid kokning av klenäter, stru-
vor, munkar etc. med M. F. A. Cocossmör få dessa bakverk den läckra, guldbruna färg, som gör dem så aptitliga och delikata. Det blir icke något obehagligt os i köket, då man flottyrkokar i M. F. A. Cocossmör.

MARGARINFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSAKTIEBOLAG

— något så välordnat som den brandstationen sågo vi sällan — och tillgjordhet, vilket vi vägra vänja oss vid. Ryssarna ha upp-täckt att de föfoga över ett ena-stående typgalleri — skall det va-ra nödvändigt att därför köra med dessa blyxtglimtande typer till leda? Dessutom stilisera och vimmelfotografera de sig ända till tillgjordhetens gräns. Men vi ge oss helt inför de enskilda skåde-spelarnas absolut mäterliga pres-tationer.

B. A.

*

Syd Chaplin har gnistan. Sätt in honom i det billigaste och mat-taste uppkok på gamla kända fars-ingredienser — "Lycksökaren" — och man har ändå inte tråkigt. Enbart tack vare hans enastående förmåga att mimiskt återge allt som fordras i en fars, dämpad desperation, ohöjld livsglädje och absoluta vanvetet.

B. A.

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Vardagsrum.

Fråga: Inredning av enkelt var-dagsrum: Antik björkmöbel, mö-beltyg enligt prov, yllematta, varmröd botten, mönsterfigurer i möbeltygets färg, även något mörkblå. Tacksam för hjälp vid val av tapeter, gardiner, skärm till golvlampa, eventuellt matta.

Till vilken stil hör möbeln?

Hemtrevnad.

Svar: Välj en svag rödgrågul färg till tapeter; gardiner av cre-tonne med mönster i plummon-färg, rödlila och möbeltygets blå-gröna färgton på en gulgrå bot-ten. Mattan i gråbeige, jordbrunt, blågrönt och plummonfärg. Golv-lampskärmen blågrön med under-spänningen i guldfärg, för att er-hålla ett varmare sken.

Möbeln är tydligen från 1830—40-talet, och stilen nämnes oftast senempire.

Skönhetsråd.

Benen.

Ja, här går du och predikar så man blir som en dröm i ansiktet, men vad hjälper det när man har såna här ben?

— Får jag se på dem?

— Så gärna så, men tänk på ditt hjärtfel. —

— Åja, värre har jag sett. Bland andra mer originella för-färligheter torde med fördel mina egna kunna nämnas.

— Dina! Låt bli att reta den där sorgsen är. Dina, som är er-känt snygga.

— Nu ja. Men du skulle sett dem under deras glanstid. Det var, så man — —

— Gick du också så här? Nej, börjoms i begynnelsen — var dina lika tjocka som de här?

— Jaa då. Och en bit till. Undra på det när man bara åt och aldrig gjorde något för att fördela det man åt på lämpliga ställen i lämpliga proportioner. För resten var jag fast övertygad om att mina ben var hopplösa och skulle så förbli, så jag gjorde ingenting.

— Vad skall man göra då?

— Det beror på — världens dummaste och mest diplomatiska glosa — på vad sätt de äro tjocka. Det finns två sorters tjocka ben. Antingen äro de tjocka men med en i fetman skönjbar vacker avsikt hos skaparen, alltså bara för mycket av det onda på en vacker form, eller också äro de oformligt jämntjocka.

— Hurdanaärminasäg?

— Om inte din röst flämtade av ångest skulle jag vilja säga att det verkar som om du fått ett av vardera sorten. Nej, kära barn, jag skämtar, släck mordlusten i dina ögon. Du har av det första slaget.

— Och skall göra?

— De kunna bli vad de kunde vara om du ligger med våtvarma omslag innehållande något fettlöslig medel. Dessutom skall du begagna dig av elektricitet och massage.

— Kan jag göra det själv?

— Ja, elektriciteten kan du handha själv, om du får anvisning av någon expert. För resten måste du vända dig till en som förstår något i varje fall, för det kan vara sjukdom, reumatism och sådant.

— Massagen då?

— Kan du knappast klara själv. Du kan strykmassera litet men du kan inte komma åt själva fettbildningarna mellan musklerna. Men ta med dig någon likalidande till ett institut så ni får lära er hur man gör så kan ni ju miss-handla varandra sedan.

— Det andra benet då?

— Jag sa' ju att jag skämtade. Nej, men om du hade oformligt jämntjocka ben så skulle du försiktigt försöka massera fram någon form på vaderna och smalbenen. Med hjälp av sakkunnig. För resten går du som en padda.

— Hur —

— För resten går du som en padda, sa' jag. Om jag var du skulle jag undersöka hålfoten och

KHASANA JULKLAPPAR

äro ej blott bevis på artig uppmärksamhet eller hjärtlig tillgivenhet, deras val vittna lika mycket om givarens väsen. Den, som med säker smak vill träffa det riktiga eller i festlig form vill bjuda det outhärliga, han väljer "Khasana-preparaten", som äro lika kärkomna på såväl damernas som herrarnas toiledbord.

I talrika enstycks-förpackningar som en liten uppmärksamhet, som för en ringa penning dock erbjuder något av värde, och i elegant utsmyckade sammansättningar som större gåvor, passa de som julklapp för en och var och bereda den taktfulle givaren och den lyckliga mottagaren en harmonisk julglädje.

KHASANA-Parfym Kr. 1.-, 2.-, 2.25, 3.-, 5.-, Crème Kr. 1.-, 1.50, Coldcream Kr. 1.-, 1.50, Puder Compact Kr. -.75, 1.-, 1.50, Rispunder Kr. -.75, 1.25, 2.50, Eau de Cologne Kr. 1.20, 2.-. Presentkartonger Kr. 3.25, 3.75, 6.50, 10.-.

Erhålles överallt!

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT A. M. - LONDON

Agentur: Riviera, Stockholm. Tel. 5285 & N. 118.

skaffa mig någon sorts inlägg som höjde den. Du som frågar om det är skadligt att ha litet puder i ansiktet, du kan skriva upp att det är farligt att gå plattfotat. För underlivet och livmodern. Och medge, för att appellera till den mer lättpåverkade flärden i din själ, att det är fult att gå fult?

— Om jag medger. Men, förstår du, när man har vant sig att gå så här — —
— På utsidan av foten, ja. Så blir man hju'lbent, ja. Du till och med håller foten så där skevt när du står och vilar. Du måste teinga dig att gå med foten absolut rakt i marken, att trampa på insidan av foten. Och så skall du stödja på ryggen.

— Förlåt, det gör jag när jag ligger — —

— Ja, men du skall göra det när du går också. Du skall känna spänsten ända uppe mellan skulderbladen när du går. Och inte knäna. Om jag inte höll knäna muskulatur spänstig och stram vid varje steg så vore mina ben lika ledsamma osm dina, med förlov sagt som det står i bö-

ker. För övrigt, har du en aning om hur du sitter?

— Sitter — jag sitter väl som andra — —

— Jo, du gör det, gud bättre. Ut jag kunde rita — med knäna om och fötterna i kors och benen i en vacker cirkel. I åtta timmar om dagen på kontoret — undra sedan på att du verkar tunnband. Du måste hålla fötterna och benen raka när du sitter. Och gå rakt när du går.

— Det här blir ju mycket värre än manfolkens exercis — —

— Tror du inte vi kvinnor kan behöva litet exercis då? Men jag förstår att du inte tycker det. Du vet ju inte hur du själv sitter. Och går. Pandora.

RED:S BREVLÅDA.

Marie-le-Coeur. Alltför schablonmässigt.
Förf. till Advent. Det räcker inte med upprepning av vissa ord att framkalla andaktsstämning.

FRÅGOR OCH SVAR!

Barnteater.

Fråga: Undrar om det av Elsa Beskow el. annan förf. finns någon liten pjäs, lämplig att uppföras av mindre söndagsskolebarn på julfest, i stil med hennes "Lucias gåvor" och var den går att erhålla. Söndagsskollärarinna.

Svar: En särdeles lämplig liten pjäs är Kerstis Juldröm, 5:te samlingen av Barnteatern, Sagspel av Elsa Beskow, utgiven av Barnbiblioteket Saga. Fås genom bokhandeln och kostar 2 kr.

Hushållskurs.

Fråga: Vore Idun så tacksam få veta var man bäst inhämtar kännedom om matlagning, dukning och servering, då lärotiden endast får omfatta ungefär 3 månader. Kan det enklaste förut.

Blivande fru.

Svar: Bäst i någon privat hushållsskola, såsom Gunillaskolan i Uppsala eller Elisabeth Östmans Husmoderskurs, Klarabergsgatan 42, Stockholm. Se f. ö. annonser i Idun.

Storkokerska.

Fråga: Vore tacksam få upplysning om möjligheterna att få plats, samt ungefärliga löneförhållanden efter genomgången kurs i utbildning av ekonomiföreståndarinnor för större anstalter ("storkökskurs") i Fackskolan för hushålls ekonomi, Uppsala.

Intresserad.

Svar: Lönen för köksföreståndarskor vid statens hospital är i begynnelsen något över 2000 kr.

Köksföreståndarskor vid äldreomsorg i Stockholm begynnelse-lön mellan 2,000 och 3,000 kr.

Biträdande köksföreståndarska begynnelse-lön 1,730 kr.

Dyrtdistillagg.

Pension vid ordinarie anställning i statens eller kommunens tjänst.

Etikett.

Fråga: Om ett nygift par gör visit i en äldre familj, vilka skyldigheter har denna gent emot de nygifta? Lösnummerköparen.

Svar: Om den äldre familjen vill öppna umgänge, besvarar den visiten hos de nygifta, och dessa senare få sedan invänta en bjudning hos de äldre, innan de själva bjuda tillbaka.

Begonia.

Fråga: Har en liten skär begonia som flitigt blommat året om, men blommorna vilja ej riktigt slå ut, undrar mycket vad detta kan bero på, är placerad i fönster; värmelementet ej påskruvat där blomman står.

Lösnummerköpare.

Svar: När växten blommat flitigt hela året, behöver den under sista delen av året vila d. v. s. ställas undan svalt och blott vattnas då och då. På nyåret i februari planteras den om i fet jord, blandad med sand och träkol. Sättes då soligt och vattnas rikligt.

Finbageri.

Fråga: Huru skall en bildad flicka med stor fallenhet och lust för allt vad till finbageri och konditoriarbete hör bäst utbildas sig för yrket? Det finnes ju s. k. konditoriskolor men vore ej bäst ha litet praktik i yrket innan man vänder sig till en skola, var någonstades inom detta yrke tagas elever emot?

Mångårig prenumerant.

Svar: Som ni klokt nog vill skaffa er praktik i yrket, innan ni inträder i konditoriskola, bör ni höra er för om elevplats i något konditori eller finare hembageri där de bruka ta emot elever. Bäst är att härvidlag ha personliga rekommendationer.

U. S. A.

Fråga: Under tecknad, prenumerant sedan många år, vore synnerligen tacksam i Idun få upplysning 1) på platsbyråer i New York, (manliga och kvinnliga) å alla arbetsområden, 2) billigt och lämpligt inackorderingsställe där sammastades (två syskon) samt 3) om möjligt minimilönen för hushålls arbete. Emigrant.

Svar: Det torde vara eder bekant att det ej är tillåtet att skaffa sig plats i U. S. A. innan man kommer dit. Adresser å ett par platsanskaffningsbyråer i New

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskoljaemulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar,

SPEIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

Pulles

extrakt för likör

... susen gör

Var och en

som för år 1929 prenumerar på

Svenska Morgonbladet

(oberoende av vilken upplaga)

erhåller gratis, endast mot insändande av 65 öre till porto och expeditiionskostnader

ROSA THÖRNES utmärkt bok

Farliga stigar

en ytterst fängslande och spännande bok, där man föres in i svensk frikyrklig miljö. "En bok för alla åldrar, ej minst lämplig för de unga."

Boken är tryckt på prima engelskt espartopapper, boklädspris kr. 3: 50, fint klotb. kr. 5: —.

Varje prenumerant har endast att till Svenska Morgonbladets Exp., Stockholm I, insända namn och adress samt ovannämnda 65 öre till porto och expeditiionskostnader, eller Kr. 1: 25, om boken önskas inbunden i fint klotband i blå färgton, och boken expedieras omgående.

Prenumerationspris för 1929:

Utom Stockholm å närmaste postkontor:

Uppl. A: Morgonupplagan (Stockholmsuppl.):

Helår: Halvår: Kvartal: Mån.:
18: — 10: — 5: — 1: 85

Uppl. C: Dagupplagan (Dagl. Landsortsuppl.):

14: — 8: — 4: — 1: 50

Uppl. D: Halvveckoupl.:
5: 80 3: 50 2: — 0: 75

I Stockholm fritt hemburet: Stockholmsuppl.:

28: — 15: — 8: — 2: 75

Prenumerera genast på

Svenska Morgonbladet

UPPRING

Norr 16 02 eller

Norr 61 47

och prenumerera på

IDUN 1929

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

York nämnas här; namnen klinga svenskt, om det kan utgöra någon garanti. Berta Carlson, 2415 Broadway och Dahls Scandinavian Employment Agency, 801 Lexington Avenue.

Angående inackordering gör ni klockast i att vända er till Kr. För. av Unga kvinnor i New York, vars adress är Y. W. C. A., 600 Lexington Avenue, New York City. — Säkerligen har den föreningen en egen platsförmedling.

Minimilönen för husligt arbete är omöjligt att säga, då det mycket beror på kunnsighet och vilken sorts arbete man får. Dock betalas i allmänhet bra för husligt arbete, isynnerhet matlagning.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Till "X. Y. Z." Jag har i brev genom Idun blivit anmodad att för Eder omtala vad man kan göra med gamla svarta yllestrumpor. Man kan glädja fattiga och sjuka genom att ändra dem till muddar. Klipp bort foten och kanten upptill, vik en bred, enkel söm och sy den på maskin. Tag restsilke, — blått är särskilt vackert mot svart — och sy en kråkspackel över maskinsömmen, så är mudden färdig, lång, värmande och prydlig.

Alltså detta till XYZ. Och så vill jag på det varmaste tacka märket El för hennes vänliga rader. Ebon.

FRÅGOR.

Kan någon lärarinna inom Folk- eller Småskolan godhetsfullt upplysa mig om, vem Margrethe Lönborg-Jensen är, och möjligen lämna hennes adress, vore jag synnerligen tacksam. Jag såg en gång hennes namn i ett fragment av "Småskolan". Hon har utgivit "Min första Boy". Ev. släkting.

Kan någon av Iduns läsarinna ge upplysning om vem som är författare till ett minst 30 år gammalt poem, Skål för kvinnan, som jag tror av någon av våra kända skaldar och i vilket två rader lyda så här:

"Samla dina bästa minnen och när du väl har ordnat allt höj din blick och se, i kvinnan tager samlingen gestalt." E. H. P.

Minns någon hur början är på den gamla sången "Vi ha ock en sådan stjärna följa vi dess ledning gärna" o. s. v. Idunläsare.

Skulle Idun vilja taga in dessa rader voro vi mycket tacksamma. Som jag läser i min kära tidning, om en självförsörjande om sitt hem (med under-skrift Annika) beder jag Idun eller dess läsarinna säga huru två ensamma damer (äldre och yngre) skall dela upp en årsinkomst av endast 2,000 kr. Skall räcka till hyra, mat för två personer, ved och lyse. Oförutsedda utgifter (såsom sjukdom), skatt, om man får skatta när man endast har 2,000 att leva av, även något kläder. — Var i Stockholm vore allra billigast, att bo, finns rum med kokvrå till vilket pris och var? Kr. 3,600 är ju en stor inkomst då är det ej svårt som Annika har. — Ingen vore tacksammare om ett mycket snart svar i Idun vore att vänta, kanske Iduns läsarinna kunde dela upp det, så det kunde räcka till dessa utgifter och även till vår kära Idun.

Beder Idunprenumerant ifrån allraförsta tiden.

Två ensamma damer.

AUREOL Hårfärg

Aureol är den mest pålitliga hårfärg, som existerar. Alla damer kunna själva utan minsta besvär och risk färga sitt hår och med Aureol erhålla de naturligaste och vackraste färgerna. Bruksanvisning medföljer.

I. F. SCHWARZLOSE SÖHNE Berlin

Generalagent: MADSEN & WIVEL, Köpenhamn

HÄLSA

GENOM DR. HEILBRUNS VÄRMEKUDDE

Om den icke finnes på Eder plats, erhålles närmaste återförsäljares adress gm Generalagenten.

Bernhard Rydholm, Stockholm 6.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco

SKAND. SANGRESARFABRIKEN Tel. 344. KARLSTAD Tel. 344.

Då håret börjar gråna

använd NATUROL, som diskret och behagligt återställer dess ursprungliga färg, stärker hårväxten och befriar huden från mjäll. Pris pr fl. kr. 3: —. Erhålles i Clara Trinks Damfrisörsalong, Drottninggatan 6, Norrköping. Även mot postörs. (2 flaskor samma porto.)

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

HOSTOL ÖÖVERTRÄFFAD BRÖSTKARAMELL H. M. DROTNINGENS HOVLEVERANTÖR Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

En egen vrå.

Undertecknad vänder sig härmed till Iduns läsarinna och för benäget råd och hjälp. Jag är en 33 års dam av god familj, men ej stark sedan barndomen. Har skött hemmet för min far samt deltagit i skrivgöromål hos honom tills jag för 3 år sedan genom hans död förlorade mitt barndomshem. Sedan har jag skött hemmet för en syster, men jag kan nu av olika skäl ej stanna där längre. Min önskan har alltid varit ett eget litet hem. Jag är enkel och anspråkslös och vill gärna arbeta. Min enda inkomst består av 400 kr. i räntor om året, i övrigt är jag beroende av arbete. Kunde och ville därför någon av Iduns läsarinna ge mig råd och hjälp med detta snarast så vore jag mycket tacksam.

En som känner sig ensam och längtar efter en egen vrå.

Euripides — Moderna idéer i antik dräkt av Claes Lindskog, Hugo Gebers förlag, Stockholm, pris kr. 10: —. Författaren till Grekiska kvinnogestalter och Grekiska hjältar och ideal, vilken som bekant är vår nuvarande eklektiskminister, har till sina föregående populära grekiska studier lagt ännu en om Euripides. Euripides är den antike författaren, som står vår tid närmast, han är bärare av moderna idéer. Han står kritisk mot sin tids idéer, han har så att säga en modern inställning till problemen. Författaren har med sina föregående studier över antiken vunnit många läsare och det är troligt att intresset alltjämt skall följa honom, då han nu ingående skildrar en så fängslande personlighet som Euripides. Eth. K.

Från vidder och vikar, en samling lättlästa jakt- och fiskehistorier från skilda tider, av Allan Petre, har utgivits på Ahlén & Åkerlunds förlag. Pris kr. 4: 75.

Den flygande, ett porträtt av en ung medelmätta, är ett arbete av Knut Stubbendorff, som utkommit på Bonniers förlag. Pris kr. 6: 50. Samme författare har på Ahlén & Åkerlunds förlag publicerat en novellsamling, Firman Stål, pris kr. 4: 50, och hos Gebers Ishavsreportaget, en skildring av undsättningsarbetet vid Spetsbergen förliden sommar. Stubbendorff var såsom korrespondent till en tidningskoncern mitt uppe i svenskarnas och övriga nationers hjälpexpeditioner, och det är sina egna upplevelser han berättar i den rikt illustrerade volymen. Den kostar 5 kronor.

Min hustru är borta av Martin Rogberg. Hugo Gebers förlag, Stockholm (pris kr. 4: 50). En mera franskt skriven roman har väl sällan sett dagen så här nära polcirkeln. Franskt är greppet på ämnet, den skenbart lätta tonen, de lyckliga stilfynden — kanske skulle man också säga den frankt och öppet frivola tonen, men det

DE KRISTNA HEMMENS JULTIDNINGAR

JULGÅVAN

22:dra årg. 1: 75.

Omslag av Folke Hoving, tryckt i 6 färger offset. Julbetraktelser, musik, julberättelser. Rikt illustrerad. Innehållet tryckt i 2 färger.

JULOTTAN

29:de årg. 55 öre.

Trefärgs omslag. Rikhaltigt uppbyggligt och berättande innehåll. Särskilt lämpad för ungdom. Rikt illustrerad.

JULKÄRVEN

33:dje årg. 40 öre.

Omslag samt fem textsidor i trefärgstryck. Illustrationer, uppbyggelse, berättelser för barn. Bidrag av Anna Ölander, Elias Grip, Gertrud Lindberg m. fl.

Köp dem i närmaste bokläda.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Bokförlag, Box 30 48, Stockholm 3.

Använd LÄTT PÅ TÅ

Pris per tub 60 öre.

Inga liktornar mer! Finnes hos alla välsorterade sjukvårds-, parfym- och färg-handlare. I parti ring Sthlm Öst. 508.

Stränga prov och teknisk sakkunskap fällde utslaget

I skarpaste konkurrens med andra världsfabrikat ha nyligen Viking-uren (Cortébert) antagits av de italienska statsjärnvägarna. Ingenjörer och urmakareexperter voro i denna tävling så noga, att t. o. m. välkända ur kasserades på grund av konstruktionsfel.

Endast de skickligaste fackmän kunna avgöra en dylik sak. Vikingurens triumf bekräftar blott de svenska fackmännens omdöme om de nya Viking-uren.

Samma kvalitet-Vikingur, som järnvägarna antagit, säljes av de flesta urmakare.

Herrur, silver Kr. 45 o. högre, 14 kar. dubbelboett, Kr. 160 o. högre, 14 kar. öppet Kr. 120 o. högre. Armbandsur, olika prislägen.

Upsala Nya Tidning

som utgår i en upplaga av

mer än 19,000 ex.

och läses i snart sagt

alla hem i Upland

anbefalles varje annonsör,

som söker förbindelser

i nämnda landskap.

Annonsera i

Upsala Nya Tidning

är en bisak. Ty denna bok är visst icke frivol, tvärtom. "Kärleken står på vakt", skulle man kunna sätta som motto — om det inte vore slitet och banalt. En ung äkta man har lämnat sin fru kvar i Paris, medan han själv reser hem till sitt arbete. Hon skall stanna för sin målningens skull någon tid. Av någon obetydlig, ogrundad anledning får mannen för sig, att hans söta unga fru roar sig för mycket därnere och besluter i desperation att betala igen med ränta. Men hans försök till snedsprång misslyckas ömkligt, han är alltför fylld av sin kärlek till henne, alltför bunden med det djupaste i sin känsla och sin natur vid den kvinna, som är hans hustru, för att kunna bedraga henne. En så uppriktig och trohjärtad hymn till den äkten-skapliga kärleken har väl sällan skrivits. Naturligtvis har den lilla frun på sitt håll känt sambandet med sin make lika starkt och återföreningen hägrar i lika ljusst skimmer för dem båda. Min hu-

stru är borta är en mycket modern bok med sin snabba takt och rappa stil. Men under de precisa uttrycken slår ett ungt hjärta. Inte ens en smula gammaldags sentimentalitet kan man fränkänna denna moderna författare, men den skadar honom icke.

Eth. K.

En ny Norrlandsbok. Den jämtländske författaren P. Nilsson-Tannér utsänder nu sin fjärde bok, en novellsamling med titeln "Byn vid berget". Det är en knip-pa raskt berättade berättelser från författarens barndomsbygd. Boken är utkommen på Framtidens bokförlag och kostar kr. 4:50.

En bok på Skånemål. Daniel Rydsjö utkommer i år på Framtidens Bokförlag, Malmö, med en ny bok "Allvar o leg". Författaren ger glatt humör med sina berättelser, men han inbjuder även till allvarlig eftertanke. Boken kostar kr. 2:50.

Sveriges flickors scoutförbund har nu utsänt sin jultidning. Den har fått en vacker utstyrsel och ett mycket trevligt innehåll med bidrag av bl. a. Pastor primarius N. Widner och Maria Rieck-Müller och roliga krönikor från sommarens stora händelse, Håringeläget.

Gösta Chatham har även i år givit ut en bok "Han, Hon och Det", där han dels samlat årets bästa historier och teckningar, dels serverar nya. Som väntat hör den till julens roligaste litteratur med det speciellt chatham-ska i uppfattningen av människans allmänna skröplighet, barnets syn på tingen och tillvarons komik-möjligheter, som just nu ingen gör efter.

Tre historiska arbeten ha utgivits på Hökerbergs förlag. Ett av dem, *Mademoiselle och Greve de Lauzun* av Hertig de La Force, behandlar kärlekssagan mellan "La Grande Mademoiselle", en kusin till Ludvig XIV och Frankrikes förnämsta och rikaste parti, och greve Lauzun, sitt lands mest framgångsrike Don Juan på den tiden. Översättningen från originalspråket är verkställd av Eva Alkman. — "Charlotte Corday och hennes samtid" av *Wilhelmina Fransén* är en underhållande skildring av den unga flickans levnadsöden, hur hon beslöt att uppträda som fäderneslandets befriare, och hur beslutet växte och mognade i mordet på Marat. — *Liselotte av Pfalz* är namnet på den tredje volymen. Dess författarinna är *Gertrud Aretz*, och Ragnar Sjöberg har överflyttat den till svenska. Den unga furstinnan Liselotte, vilken som ung bortgiftes med Ludvig XIV:s bror, hertigen av Orléans, och som blev en av gunstlingarna vid selkonungens hov, träder här läsaren till mötes i all sin grovkonighet. Den vackert utstyrda, illustrerade levnadsteckningen innehåller även några av Liselottes berömda brev. Pris för de tre volymerna resp. 4:75, 5:75 och 6:75.

Rymdflygningens hemlighet. Med raket genom världsrymden av *Otto Willi Gail* — till svenska och med förord av lektor Ernst Herlin har utkommit på Natur och Kultur. Boken behandlar ett gammalt problem, aktualiserat genom de experiment, som i sommar utförts i Tyskland med raketdrivna bilar och aeroplan. Experimenten äro att betrakta som de första trevande försöken med den "raketmotor", som en gång måhända skall möjliggöra en rymdflygning. Man följer vid dessa arbeten en plan, som framlagts

"Bättre förekomma"

än förekommas!" Så resonera de skolungdomar, som redan nu tänka på att arbeta sig till ett gott betyg vid vårterminens slut. Våren är i regel en ansträngande tid för dem, som taga sitt skolarbete på allvar, och det gör de flesta ungdomar. Det visar sig bl. a. däri, att hundratals skolungdomar landet runt vid sidan av sitt skolarbete energiskt bedriva kompletterande studier vid Hermods realskola och gymnasium.

Man kan utan överdrift säga att Hermods har blivit de energiska ungdomarnas egen skola. Institutets kurser i

<i>Moderismålet</i>	{	<i>Grammatikkurser</i>	
		<i>Uppsatsskrivningskurser</i>	
<i>Latin</i>	{	<i>Elementarkurs</i>	
		<i>Stilskrivningskurser</i>	
<i>Tyska</i>	{	<i>Grammatikkurser</i>	
<i>Engelska</i>		<i>Stilskrivningskurser</i>	
<i>Franska</i>		<i>Litteraturkurser</i>	
<i>Matematik</i>	{	<i>Aritmetik</i>	<i>Trigonometri</i>
		<i>Algebra</i>	<i>Funktionslära</i>
		<i>Geometri</i>	<i>Analytisk geometri</i>

äro så tillrättalagda, att varje enskild elev kan få just den undervisning, som passar honom med hänsyn till hans förkunskaper och behov.

Tag även Ni extralektioner hos *Hermods!* Avgifterna äro låga och kunna erläggas medelst månatliga avbetalningar. Resultaten bli goda, om Ni blott arbetar energiskt och noga följer de föreskrifter, institutets lärare giver. Börja nu! Ni kan hinna med en hel del under jullovet.

HERMODS KORRESPONDENSINSTITUT

SLOTTSGATAN 50 B.

MALMÖ.

Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Er tidsskrift "Korrespondens" för 6 månader jämte prospekt över Edra kurser samt kursförslag med prisuppgift över för mig lämplig kurs.

Jag går i { klass
 { realring } vid
 { latinring }

läroverk som är*) och önskar förkovra mig i följande ämne

Namn:

Bostad:

Postadress:

*) Angiv här: H. allm. lärov.; 6-kl. realskola; 3-årigt gymn.; 4-kl. komm. mellanskola o. s. v.

Idun 423 16/12-28.

En kärkommen julklapp

är alltid

IDUNS KOKBOK

av ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

Lika nyttig som välkommen.

PRIS 6 KR.

Rekvirera genast från närmaste bokhandel eller direkt från

IDUNS EXPEDITION, STOCKHOLM

Mot postförskott. Portofritt.

Rosa köper julklappar.

Rosa går ur bod i bod köper allt hon ser. Kraft i arm, i barmen mod bör den ha hon ber forsla hem vad hon har valt glatt och hejdlöst ut men när han vill ha betalt säger hon: de' e' slut.

av den tyske naturforskaren och flygaren Max Valier, vars medarbetare Gail, tysk matematiker, elektroingenjör och författare, här i bokform ger en inblick i förarbetena för problemets lösning. Pris 3 kronor.

Om socialt förfall och yrkestig-geri, reflektioner och förslag an-betande s. k. lösdruvarlagstiftning samt förslag till mera effektivt an-stalts- och skyddsvård m. m., av stadsfiskal *Ruben Stenwik* är en uyhet på Lindblads förlag i Upp-sala. Pris kr. 2:50.

Husmoderns SKÅNSKA DAGBLADET

vän och vägvisare är
Där hittar hon lättast de hembiträden hon behöver;
där påträffar hon ett rikt urval av firmor, som duka hennes bord, fylla hennes skafferier, möblera hennes hem och utrusta garderoben; och
där finner hon dessutom den nyttigaste och nöjsammaste läsning, ty
SKÅNSKA DAGBLADET med söndagsbilagan **HEMMET** är **hemmens tidning** framför alla andra i sydsverige.
PRENUMERERA! **PRENUMERERA!**

INGEN RÖKARE UTAN PIX

Ska' Ni baka idag?

DET ÄR ingen tillfällighet, att miljoner erfarna husmödrar över hela världen föredra Rumford framför vanliga jäsmedel. Det är ett pålitligt märke för generationer skickliga husmödrar och uppfanns år 1854 av Professor E. N. Horsford vid Harvards Universitet i U. S. A. Rumford's fullkomliga renhet dess pålitlighet och ekonomiska fördelar, dess genom sina fosfater hälsosamma och närande ingredienser, dess dubbelverkande jäsningskrafter — äro allt egenskaper, som tala för Rumfords stora och

berättigade popularitet. Och Ni skall finna, att det helt enkelt är ett stort nöje att baka med Rumford, ty resultatet blir alltid vällyckat. Bakverkens smak, deras form och färg, deras lätthet och konsistens blir något enastående, oavsett om Ni är van vid hembakning eller ej. Ett försök kommer att bevisa det.

Köp hem en burk Rumford från Eder handlande idag! Bed honom om ett exemplar av Rumford receptbok, eller

fyll i nedanstående kupong, och Ni får alldeles *gratis* per omgående post den värdefulla, vackert illustrerade receptboken med ett 50-tal recept, utvalda av D:r Ida Norrby, den kända Fackskolans i Uppsala föreståndarinna.

Skriv nu — det är inte en dag för tidigt, att också Ni beslutar Eder för att pröva Rumford underbara bakpulver, ty då får Ni Edra egna bakverk bättre, hälsosammare och mycket billigare än köpebröd.

RUMFORD — det hälsosamma fosfatbakpulvret